

Buvusio Valstybės sekretoriaus Shultzo žodis Gorbačiovui

„Paskelbkite Lietuvos Respublikos pripažinimą“

San Francisco. — Buvęs JAV Valstybės departamento sekretorius, Stanfordo Hooverio instituto narys George P. Shultzas, Pasaulio Užsienio reikalų taryboje pasakė kalbą, adresuotą Sovietų vykdomajam prezidentui Michailui Sergejevičiui Gorbačiovui. Štai kelios ištraukos, kurias perdavė „The Wall Street Journal“ balandžio 9 d.

Pone prezidentė, aš skaičiau jūsų kalbą, kai jūs buvote išrinktas naujuoju vykdomuoju prezidentu. Man nereikėjo dėl jos kreiptis į CIA. Aš tik pasiskambinau į jūsų konsulatą San Francisce ir ją gavau. Pilną tekstą. Aš tikiu skaitomu tekstu. Ką pats žmogus gali pasakyti, ne tai ką reporteris sako, kad jis tai sakė.

Taip, aš perskaičiau tai, ir kaip visuomet, Michailai Sergejevičiui, jūs nušviečiate peisažą savo idėjomis. Tai buvo drąsi ir įspūdinga kalba. Jūs kalbate apie „tikrą žmonių galia“. Apie „įstatymais valdomą kraštą“. Ir jūs sakote „Jokia valdžios sistema negali pakeisti moralės, kuri yra reikalinga bet kurioje sistemoje“. Jūs sakote: „Praeityje individo šiame krašte išaugimas buvo apibūtinamas idealizmu, bet dabar mes turime už tai užmokėti brangią kainą. Mums reikia skirtingo sąžiningo atsiėmimo darbui, mokslui, auklėjimui, menui ir kultūrai plačiausia to žodžio prasme“. Jūs sakote: „mums reikia sukurti sąlygas visoms dvasinėms vertybėms, kurios būtų pripažintos visuomenėje vitalinė jėga pilnam gyvenimui ir progresui“.

Puikūs žodžiai, bet...

Michailai Sergejevičiui, man malonu girdėti jus sakant tokius dalykus. Jūs esate teisingame kelyje. Tai puikūs žodžiai. Ir štai, ką jūs sakote valdymosi klausimu: „Aš pradėdau nuo premisos, kad taisyklių priėmimas turėtų stiprinti sąjunginių respublikų suverenumą ir jų ekonominę bei politinę nepriklausomumą, kad būtų padidintas autonominių respublikų statusas, o kitų tautų teritorinis buvimas turėtų būti prezidentūros specialus rūpestis... Kad patvirtintų respublikų suverenumą ir jų teisę pačiom apsispręsti, įskaitant ir išėjimą, kaip aptarta Konstitucijoje, Aukščiausiosios Sovietų tarybos turėtų nusistatyti ir aptarti teisinį mechanizmą atsisakymui iš sąjungos kaip galima greičiau“.

Čia Shultzas pažymi, kad tai vėl reikšmingi pareiškimai. Jis sako, jei Gorbačiovas sugebės įstatyti kraštą į tokią sistemą, kur prekyba, bet ne politinė centrinė vyriausybė darys sprendimus, tai ir tautybių įtampa sumažės. Jis jam primena, kad krašto sienos dabar nebėra tai, kas buvo. Tegu būna leista žmonėms laisvai keliauti, tai vėl įtampa sumažės. Šiandien beveik visi kraštai susiduria su tautybių įvairumu, stipriais tautiniais nusiteikimais, kultūrų įvairumu, religijų skirtinumu. Negali būti vienumo. Todėl tie, kurie valdo, turi leisti tą įvairumą ir išmokyti jį apval-

dyti. Amerika ir Kanada tai gerai supranta, taip pat ir Šveicarija. Jis primena ir mažų kraštų problemas, kaip Fijai su indėnų reikalavimais, arba Sri Lanka su Tamilų mažumų reikalavimais. Tos problemos yra visur.

O dabar ir Lietuva

Ir čia Shultzas sako: „Tas pats veda ir prie Lietuvos. Pažiūrėkite į faktus. Pirmiausia, lietuviai nori savo nepriklausomybės. Niekas dėl to neabejoja. Aš girdėjau kai kurių jūsų kalbėtojų keliamą klausimą, kad lietuviai neturėjo plebiscito. Bet jie turėjo beveik plebiscitą, koks tik begali būti. Aš mačiau jūsų pareiškimą, kad jūs tai pripažįstate faktą, nežinint, jog jūs sakote, kad abejojate jų išmintimi norint nepriklausomybės. Jie vis tiek to nori.“

Aš maniau, kad jūs labai gudriai teigsite, kad Lietuvos nepriklausomybė yra priimtina, kada jūs atmetėte negarbingą Ribbentropo-Molotovo paktą ir pasmerkėte kartu Stalino-Hitlerio susitarimą. Ir tada jūsų Aukščiausiosios Sovietas nubalsavo, kad Lietuvos ir kitų Pabaltijo kraštų aneksija yra neteisėta. Žinant, kad jūs esate advokatas, aš maniau, kad jūs dedate pagrindą nepriklausomybės įvedimui ir darote skirtumą Pabaltijo valstybėms nuo kitų Sovietų respublikų.

Jei Shultzas būtų valdžioje

Jūs žinote, kad aš negaliu daugiau kalbėti JAV vardu, bet leiskite man pasakyti jums štai ką, jei aš būčiau:

Amerika suprantą, kad tai nėra atsisakymo klausimas. Mes pirmoje eilėje niekada nepripažinome Pabaltijo valstybių įjungimo į Sovietų Sąjungą. Todėl mes esame su lietuviais. Jie nori nepriklausomybės. Jie yra nepriklausomi. Aš daug kartų praėjau pro jų vėliavą, kuri kabo valstybės departamento foje. Mes pripažįstame Lietuvą ir mes tą pareiškiame nuolat nuo 1940 metų. Aš galvojau, kad jūs deklaruotė, kad ta aneksija yra neteisėta, kaip kad jūsų Aukščiausiosios Sovietas paskelbė prieš kelis mėnesius, kad jūs taip pat į tai žiūrėte iš to paties požiūrio.

Bet jūs naudojate Sovietų kariuomenę Lietuvoje ir jūsų paskutiniu metu priimtas Sovietų įstatymas, nustatantis 5 metų procesą atsisakymui, priešinas logiškai jūsų pačių pozicijai. O tai reiškia, kad pasitarimai vyks jėgos bei spaudos ženkle. Tad ši kombinacija — Sovietų karinė jėga ir po įvykusio fakto įstatymo išleidimas vėliau bus laikomas ne tik Lietuvos žmonių, bet ir pasaulio kaip neteisėtos ir nelygios derybos.

Todėl, Michailai Sergejevičiui, atstatykite šios bylos tvarką: išveskite Sovietų kariuomenę iš jos grasinančios pozicijos Lietuvoje, paskelbkite savo Lietuvos nepriklausomybės pripažinimą ir tada tikrai lygiomis sąlygomis aptarkite atsisakymo detales.

Paskutinė Vakariene — Švenčiausiojo Sakramento įsteigimas.

Nežinomo dailininko kūryba

Senatoriaus D'Amato sugrįžimas

New Yorkas. — New Yorko senatorius Alfonse D'Amato sugrįžo į New Yorką šeštadienį, balandžio 7 d., po nesėkmingo bandymo įvažiuoti į Lietuvą per Lenkiją su Lietuvos prezidento Landsbergio išduota viza, praneša „Draugo“ korespondentė Rasa Razgaitienė.

Senatorių JF Kennedy aerodrome pasitiko didelė grupė New Yorko lietuvių su vėliavomis, plakatais ir padėkos žodžiais. Spaudos konferencija, kurią suorganizavo senatoriaus šešas, atidarė Vliko reikalų vedėjas Jonas Bobelis, kuris keliavo kartu su senatorium ir jo palyda į Lenkiją. Iš ten buvo stengtasi peržengti Lietuvos ir Lenkijos sieną su lietuviška viza Numeris 3.

Spaudos konferencijoje senatorius D'Amato pasakė kodėl jis važiuo, nes Lietuva neturėtų būti palikta viena, kai ją yra būtina reikalinga pagalba ir kai sovietai bando užgniaužti Lietuvos demokratijos siekius. Nors jam ir nebuvo leista įvažiuoti į Lietuvą, jis laiko savo misiją atlikę, nes jis jautė, kad jo kelionė parodė Amerikos įsipareigojimą Lietuvos laisvės siekiam. „Kaip JAV senatorius, aš jaučiau, jog buvo labai svarbu parodyti Lietuvos žmonėms, kad jie mums rūpi. Jie jaučiasi labai izoliuoti. Jie visiškai atskirti nuo pasaulio“.

Raginimas Gorbačiovui

Pone Prezidentė, mes gyvename pasaulyje, kurame žmonės žino, kas jame vyksta. Jame yra neatsikiriama permatomumas, kurį mes turėtume visi statyti. Michailai Sergejevičiui, jūs esate žymus vadas ir jūs atlikote tokius dalykus, kurie yra unikūs daugeliui atžvilgių. Yra formuojama nauja pasaulio tvarka, ne tik nauja Europos tvarka, bet tikrai nauja pasaulio tvarka. Šiuo metu mums reikia tokio kalibro vadų, kurie vadovavę mums Vakaruose II Pasaulinio karo gale ir pateikę mums liberalią, politiniai atvirą ekonominę sistemą, kuri veikė taip gerai. Mes esame istorijos momente, kuris gal būt tepasi taiko kas pusšimtį; dabar yra galimybė nubrėžti ateities vaizdą. Ir Shultzas ragina Gorbačiova būti tos dabar vykstančios dramos dalimi.

Informacijos amžius

Pagaliau, Pone Prezidentė, leiskite man priminti, kad tai yra informacijos amžius. Leiskite pacituoti Lech Walesą iš jo pareiškimą, kai jis praėjusį rudenį kalbėjo, kai sąlygos Lenkijoje nebuvo nusistovėjusios. Jis sakė: „Technologija priverčia daryti kai kuriuos sprendimus. Satelitinės lėktės, kompiuteriai, video ir tarp-tautiniai telefonai visuomenėje įveda pliuralizmą ir laisvę. Šiandien Stalinas nebegalimas. Dabar jūs sakote, o kaip su Kinija? Ateities paminklai Kinijoje bus statomi tiems, kurie buvo sušaudyti. Kinija ateis į pliuralizmą, demokratiją ir laisvę. Jie negalės sunaikinti mūsų televizijų. Žmonės negalės būti be telefonų. Aišku, technologija nebegalės grįžti į praeitį. Štai kodėl aš esu taip tikras pergalė“.

Landsbergio raštas Gorbačiovui

Vilnius, balandžio 10 d. (LIC) — Lietuvos prezidentas Vytautas Landsbergis dar kartą šiandien kreipėsi į jautrią raštą į Sovietų Sąjungos prezidentą „vardan taikos, teisingumo ir sugyvenimo ant žemės“, kad Gorbačiovas atsilauktų prieš reikalavimus pašalinti Lietuvos vyriausybę.

Prez. Landsbergis savo rašte prezidentui Gorbačiovui taip rašo: „Garbingasis Prezidentė, mes esame labai susirūpinę, kad ultra dešinieji, imperinės jėgos verčia jus imtis klaidingo kelio — tęsti 1940 metų klaidas Pabaltijje. Toliau nedarykite to. Prašome jus taikos, teisingumo ir sugyvenimo vardan to nedaryti“.

Šią telegramą pasiuntė po to, kai Gorbačiovo prezidentinė taryba atmetė Lietuvos Parlamento prašymą pradėti pasitarimus ir išpėjo, kad imsis „papildomų ekonominių, politinių ir kitų sankcijų“ prieš Lietuvą. Praėjusį pirmadienį Sojuzo grupė pasiūlė, kad paleistų Lietuvos Parlamentą ir Lietuva būtų valdoma tiesioginiais prezidento įsakymais iš Maskvos. Kremlius visą laiką dabar reikalauja, kad Lietuva atšauktų savo paskelbtą Lietuvos nepriklausomybės deklaraciją. Lietuvos parlamentas sutinka tartis visais klausimais, išskyrus nepriklausomybės deklaraciją.

Sulaikė nepriklausomą spaudą, bet neišėjo ir maskvinė

Vilnius, balandžio 3 d. — (AP) — Lietuvos Parlamente aną savaitę vyko atsargūs pareiškimai bei diplomatiški sprendimai. Tačiau visai kitokia nuotaika vyksta darbai respublikos centrinėje spaustuve, kurioje spausdinami beveik visi didieji laikraščiai bei spaudos darbai.

Sovietų dalinių kareiviai ir lojaliosios Maskvai komunistinės partijos pareigūnai sustabdė Lietuvos nepriklausomų laikraščių spausdinimą. Sustabdytas įvykis po to, kai jau nemažą egzempliorių buvo atspausdinta ir jie jie buvo gaunami Vilniaus mieste.

Tie laikraščiai buvo Maskvai ištikimos partijos sekretoriaus Juozo Kuolelio paskelbti „antikomunistiniai“ ir konfiskuoti. Jis spausdavė pasakė kalbą, pranešė vyriausybės informacijos biuras, kuris užsienio žurnalistų buvo telefonu pasiektas. Užsienio žurnalistai turėjo

— Sen. E. Kennedy siūlo sumažinti apsiginklavimo išlaidas 27% per penkerius metus ir tuos pinigus investuoti į įvairias programas, kad būtų pagerintos amerikiečių gyvenimo sąlygos.

Darbininkai atsisakė

Informacijos biuras praneša, kad ir vėlai naktį nebuvo pradėti spausdinti nepriklausomieji nepartiniai laikraščiai. Spausdavę darbininkai atsisakė spausdinti promaskvinius laikraščius. Respublikos televizijos centrinė stotis tuo metu dar buvo Landsbergio vyriausybės palankių asmenų žiniotė.

Ne viena žinių agentūra praneša, kad Vilniuje šiuo metu daug įvairių gandų, bet atrodo, kad daugiau pastatų nebuvo užimta. Idomi situacija esanti Valstybės Prokuroro istaigoje. Daugelis tos istaigos tarnautojų yra lojalūs dabartinei vyriausybei ir jos prokurorui Artūrai Paulauskui, bet ne Maskvos atsiųstam prokurorui Antanui Petrauskui. Jau sklinda žinios, kad tas Petrauskas nesąs lietuvis, nes niekas negirdėjo jį kalbant lietuviškai, greičiausiai jo pavardė yra specialiai sulietuvinta.

„Nuotaika „šaltėsnė“

Idomus pranešimas yra, jog Gorbačiovo vyriausiasis politinis patarėjas Anatolijus Lukjanovas, Sovietų Parlamento pirmininkas, pasakė šiandien, kad Kremlius „esąs šaltas ir gal kiek draugiškesnis Lietuvai“. Tačiau pats Gorbačiovas tuo reikalu nekalbėjo. Landsbergio pasiųsta delegacija iš Ozolo, Bičkausko, Laurinkaus ir Gudaičio buvo Maskvoje, norėjo suėiti ir sąlyti su vyriausybės pareigūnais. Vienas iš tų atstovų tikslų yra pasimatymas su Sovietų kariškių vadovybe dėl jaunųjų šaukimo į sovietinę tarnybą.

KALENDORIUS

Balandžio 12 d.: Didysis ketvirtadienis. Julius, Damijonas, Jūratė, Galmantas.

Balandžio 13 d.: Didysis penktadienis. Mindaugas, Algaudė, Ida, Hermenegildas.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 6:17, leidžiasi 7:27. Temperatūra dieną 47 l., naktį 31 l.

Iš sen. A. D'Amato susitikimo Kennedy aerouoste. Iš kairės į dešinę Darius ir Vaiva Razgaiciai ir Gabija Astrauskaitė. Antroje eilėje, kairėje, gen. konsulas Anicetas Simutis, Jonas Bobelis, Indrė Biskytė, sen. D'Amato su juosta, ir Daiva Izbickaitė.

Nuotrauka D. Jūrytės

ATVYKSTA LIETUVOS EKONOMISTAI

Lietuvių ekonomistų delegacija balandžio 16-23 dienomis lankysis Amerikoje. Detrote jie bus balandžio 21 d.

Kazimierą Prunskienę, išrinkus Lietuvos Respublikos ministere pirmininke, jos pramatytas lankymasis Amerikoje atšauktas. Jos vietoje lietuvių ekonomistų delegacijai vadovaus — Algis Dobrovolskis. Kiti delegacijos nariai: Kęstutis Glaveckas, Filomena Jasevičienė, Romualdas Visokavičius, Kęstutis Baltrimaitis, ir Vytenis Aleškaitis.

Delegacija lankysis Washingtone, Lansinge ir kitur. Detrote lankysis balandžio 21 d., šeštadienį, 12 val. Susitikimas su jais vyks Dievo Apvaizdos parapijos patalpose.

Delegaciją Detrote globoja Lietuvių Bendruomenės Detrito apylinkės valdyba.

Jonas Urbonas

LITUANISTINĖS MOKYKLOS JUBILIEJUS

Detrito Lituanistinės mokyklos 40 metų veiklos sukaktuvinė šventė ruošiamą gegužės 6 d., 12 val., Dievo Apvaizdos parapijos patalpose. Bus pagerbti dabartiniai ir buvusieji šios mokyklos mokytojai ir vedėjai. Meninę minėjimo programą atliks buvę šios mokyklos mokiniai — Rimas Kasputis, Vidas Neverauskas, Paulius Baltušis, Darius Polikaitis, Asta Jurgutytė, Kristina Zubrickienė ir Regina Puškulienė. Mokyklos tėvų komitetas kviečia visus šioje šventėje dalyvauti — pasivaikinti, susitikti su buvusiais ir dabartiniais mokiniais ir paskatinti lituanistinę veiklą, pasidžiaugti stipriai atgimusia lietuviška dvasia.

Tėvų komitetas

NELEŠ PALTINIENĖS ESTRADINIS KONCERTAS

Sekmadienį, balandžio 22 dieną, 12:55 val. po pietų, Dievo Apvaizdos Kultūros centre vyks Nėlės Paltinienės estradinių dainų koncertas. Kartu su Nėle atvyksta ir jos vyrai muz. Arvydas Paltinas. Paltinai praėjusią vasarą koncertavo Lietuvoje, kur buvo šiltai priimti. Prieš koncertą bus proga pasivaikinti. Koncertą rengia „Lietuviškų melodijų“ radijo valandėlė. Visi kviečiami.

LANKYSIS ARKIVYSKUPAS

Sekmadienį, gegužės 27 dieną, 10:30 v.r. šv. Mišių metu šv. Antano bažnyčioje dalyvaus Detrito arkivyskupas kard. Edmund Szoka. Detrito lietuviai, o ypač šv. Antano parapijos nariai kviečiami dalyvauti.

REKOLEKCIJOS DETROITE

Dievo Apvaizdos parapijoje balandžio 5-8 dienomis vyko rekolekcijos, kurias vedė kun. Kęstutis Trimakas iš Chicagos.

GIRDĖSIME VYSK. BALTAKIO SVEIKINIMĄ

Vyskupo Pauliaus Baltakio velykinis sveikinimas bus perduodamas per „Lietuviškų melodijų“ radijo valandėlę balandžio 13 dieną 3 val. po pietų iš radijo stoties WPON-AM banga 1460.

DANGUOLĖS JURGUTIENĖS DAILĖS PARODA

Per pastaruosius metus Detrote gausiai lankėsi įvairūs menininkai iš Lietuvos iš kitų JAV lietuvių telkinių. Džiaugėmės ir grožėjomės jų menu, kartais ir pakritikavome. Šios jų kultūrinės viešnagės praplėtė mūsų akiračius, praturtino mūsų gyvenimus. Dabar norime atkreipti dėmesį, kad mūsų pačių tarpe irgi yra talentingų žmonių, kurių pasiekimais norėtusi pasidalinti su Detrito lietuvių visuomene. Balandžio 21-22 dienomis Lietuvių Bendruomenės Detrito apylinkės valdyba rengia detroitieškes Danguolės Jurgutienės dailės kūrinių parodą. Dailininkė yra išvysčiusi unikalią, jai būdingą techniką, o jos kompozicija, gamtovaizdžių abstraktai yra aukštai vertinami Michigano dailininkų tarpe. Įdomu dar paminėti, kad 1989 m. žymi New Yorko meno leidykla (Watson-Guipill Publications), rinkdama meno eksponatus knygai „Painting in Harmony With Nature“ įjungė ir kelis Danguolės Jurgutienės kūrinius. Toks profesinis dėmesys jos kūrybai liudija jos pasiekimus dailėje.

Visi detroitieškiei ir svečiai yra maloniai kviečiami apsilankyti

Dail. Danguolė Jurgutienė savo darbo studijoje.

į Danguolės Jurgutienės dailės kūrinių parodą Parodos atidarymas ir pabendravimas su dailininke bus šeštadienį, balandžio 21 d., 7:30 v.v. Dievo Apvaizdos Kultūrinio centro patalpose.

J. Udrienė, Detrito LB vardu

LB APYLINKĖS SUSIRINKIMAS

Lietuvių Bendruomenės Detrito apylinkės metinis susirinkimas įvyks sekmadienį, balandžio 29 dieną, 12:30 v. p.p. Dievo Apvaizdos Kultūros centre. Visi kviečiami dalyvauti.

DEMONSTRACIJA PREZIDENTUI LANKANTIS

Balandžio 3 dieną, Dearborne lankėsi prezidentas Bush. Ta proga daugiau negu 350 lietuvių susirinko demonstracijai, reikalaujant prezidento stipresnės akcijos Lietuvai. Su šukiais, dainomis ir įvairiais plakatais demonstracija patraukė vietinių televizijos stočių dėmesį. Demonstracijų eiga aprašė ir vietinė spauda. Demonstracijose prisijungė latviai, ukrainiečiai ir lenkai. Demonstracijas suorganizavo jaunimo organizacijos, Lietuvių Bendruomenė ir Detrito Lietuvių organizacijų centras.

KONGRESMANAS BROOMFIELD REMIA LIETUVOS REIKALUS

Michigano kongresmanas Bill Broomfield turėjo atskristi kartu su prezidentu į Dearborn, tačiau pasilikio Washingtone vadovauti rezoliucijos pravedimui (H. Con. Res 289), už kurią balsavo 416 kongresmanų. Trys kongresmanai pasisakė prieš, jų tarpe buvo ir Detrito kongresmanas George Crockett. Balandžio 4 dieną kongresmanas Broomfield suorganizavo šešių kongresmanų delegaciją, kuri nvyko į Lietuvos pasiuntinybę pasimatyti su min. Stasiu Lozoraičiu.

DETROITO JAUNIMAS DEMONSTRACIJOJE

Balandžio 4 d. Washingtone vykusiose demonstracijose dalyvavo ir penki Detrito lietuvių jaunimo atstovai.

BROOKLYNO 41-MOSIOS KUOPOS VEIKLA

Brooklyn, NY, esančioje Apreiškimo parapijos bažnyčioje kovo 18 dieną iškilmingas šv. Mišias 11 val. ryto koncelebravo vysk. P. Baltakis su klebonu kun. V. A. Palubinsku ir ilgus metus buvusiu šios parapijos klebonu J. Pakalniškiu. Iškilmingose pamaldose dalyvavo organizacijos su vėliavomis, jų tarpe ir šioje parapijoje veikianti Lietuvos Vyčių 41-moji kuopa. Iškilmes bažnyčioje filmavo iš Japonijos atvykęs televizijos personalas.

Po Mišių dalyviai parapijos salėje pasivaikino Vyčių paruoštais užkandžiais. Susirinkime atidaromąją maldą sukalbėjo kuopos dvasios vadas kun. V. A. Palubinskas. Susirinkimą pravedė pirmininkas W. Kumeta. Praėjusio susirinkimo protokola perskaitė sekretorė Aldona Zaunius, o kuopos piniginių stovi pranešė išdininkė Veronika Kazlauskas.

Kovo 4 dieną parapijos bažnyčioje įvyko Vyčių surengta šv. Kazimiero šventė. Po pamaldų svečiai susirinko Richmond Hill restorane pasivaikinti lietuviškais pietumis. Po savaitės Newark, NJ, įvykusiose Vidurio Atlanto apygardos rengtose pusryčiuose bei apygardos suvažiavime dalyvavo ir mūsų kuopos atstovai bei svečiai.

Mūsų kuopos pirmininkas W. Kumeta pranešė, kad kuopos 75 metų gyvavimo sukaktis bus paminėta gegužės 6 dieną pamaldomis parapijos bažnyčioje, o salėje puota ir programa. Aptarus opesnius kuopos klausimus, susirinkimas buvo baigtas kun. J. Pakalniškio malda. S. K. Lukas

LIETUVOS VYČIŲ „GINTARO“ APYGARDOS VEIKLA

Lietuvos Vyčių „Gintaro“ apygarda kovo 11 dieną surengė šv. Kazimiero minėjimą šv. Ka-

zimiero parapijoje Philadelphia, PA. Tuo pat metu vyko apygardos suvažiavimas. Šv. Mišias atnašavo ir švento Kazimiero relikvijų pagerbimą pravedė Lietuvos Vyčių centro valdybos dvasios vadas kun. Juozas Anderlonis ir parapijos klebonas kun. Eugenijus Wassel.

Po Mišių delegatai ir svečiai pusryčiavo parapijos salėje. Apygardos suvažiavime užsitaravusiems buvo suteikti pirmieji, antrieji ir tretieji Lietuvos Vyčių laipsniai. Kun. Anderlonis buvo vienas iš užsitaravusių antrąjį laipsnį už savo veiklą šioje organizacijoje.

Suvažiavimą globojo Philadelphia miesto veikianti Lietuvos Vyčių 3-čioji kuopa. Jame dalyvavo kuopos pirmininkas Viktoras Stepalovich, apygardos pirmininkas Jonas Mickinas ir Centro valdybos pirmininkė Ona Wargo. Buvo pranešta, kad Scrantono 74-toji kuopa šių metų vasario 9 dieną nubalsavo įsijungti į „Gintaro“ apygardą.

Po posėdžio dalyviai pavakarieniavo ir išsikirstė, nusprendę vėl suvažiuoti birželio 10 dieną šv. Juozapo lietuvių parapijon, Binghamton, New York. Tą suvažiavimą rengs vietinė 72-roji Lietuvos Vyčių kuopa. Mišias vyks 12 val. vidudienį, po kurių bus pietūs ir suvažiavimas parapijos salėje. Nepamirškime, kad 77-tasis Visuotinis Lietuvos Vyčių seimas vyks liepos 25-29 dienomis Sheraton viešbutyje, Detritas, Pa. Jį rengia 19-ta kuopa.

Anna Helen McDonald Vertė Aleks. Pakalniškis, Jr.

LIETUVOS VYČIŲ KALENDORIUS

Balandžio 29 — Naujosios Anglijos apygardos pavasarinis suvažiavimas. Šeimnininkai — Bridgeport, CT, 141-ma kuopa.

Gegužės 18-20 — Vidurio centro apygardos suvažiavimas ir kėgliaavimo turnyras. Rengia Dayton, OH 96-ta kuopa.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Sešt. pried)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nesunaudoję straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamas gavus prašymą.

Jau iš prigimties mes neturime tokių ydų, kurių nebūtų galima perdirti į dorybes, ir neturime tokių dorybių, kurių negalėtume paversti ydomis.
J. W. Goethe

Pasisekimo paslaptis — tai mokejimas pergyventi nepasisekimus.

Anonimas

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS IR ODO CHIRURGIJA (Augliai nuimami kabinete) Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms 2434 W. 71 Street, Chicago, IL Tel. (1-312) 434-5849 (veikia 24 val.) Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. (1-312) 735-4477; Rez. (708) 246-0067; arba (708) 246-5581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCIJŲ LIGOS CRAWFORD MEDICAL BUILDING 6449 So. Pulaski Road 8024 Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS 3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101 Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago (1-312) 925-2670 arba (1-312) 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODO LIGOS KOSMETINĖ CHIRURGIJA Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujo ligos Nechirurginis išsiplėtusius venų ir hemoroidų gydymas 5540 S. Pulaski Rd. Tel. (1-312) 585-2802 Valandos pagal susitarimą (Penkt., antr., ketv. ir penkt. Reikalui esant atvažiuoju ir į namus)

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja 2659 W. 59th St., Chicago, IL Tel. (1-312) 476-2112 9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL Tel. (708) 598-8101 Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708) 652-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 1443 So. 50th Ave., Cicero Kasdien 1 iki 8 val vak. išskyrus treč. Sešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. PETRAS V. KISIELIUS

DR. EUGENE MCENERY DR. JAMES BURDEN INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA 155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir 5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL Tel. (1-312) 565-2960 (veikia 24 val.) Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS

KŪDIKIŲ IR VAIKIŲ LIGOS SPECIALISTĖ MEDICAL BUILDING 3200 W. 81st Street Kabineto tel. (1-312) 737-1168; Rezid. (708) 385-4811

Dr. Tumasonio kabineto peramė

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS 2454 W. 71st Street (1-312) 434-2123 Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. (1-312) 585-0348; Rez. (1-312) 779-5533

DR. FRANCIS MAZEIKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 4255 W. 63rd St. Val. pagal susitarimą; pirm. ir ketv. 12-4 6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Kab. tel. (1-312) 471-3300; Rez. (708) 442-8297

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS 7722 S. Kedzie Ave., Chicago, IL 60652 Pirm., antr., ketv. ir penkt. pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd. Marquette Medical Building 6132 S. Kedzie Chicago, IL 60629 Tel. (1-312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D. SURENDER KUMAR, M.D. PETER STECY, M.D. Širdies ir Kraujagyslių Ligos Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINĖS LIGOS CHIRURGIJA 6132 S. Kedzie, Chicago, Ill. Tel. (1-312) 925-2670 1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120 Tel. (708) 742-0255 Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJAS 9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL 1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave. Tel. (708) 598-4055 Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

Optometristas (Kalba lietuviškai) Tikrina akis, pritaiko akinius 2618 W. 71st St. Tel. (1-312) 737-5149 Val. pagal susitarimą. Palos Vision Center, 7152 W. 127th St. Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v. Tel. (708) 448-1777

JONAS V. PRUNSKIS, M.D.

Gydytojas ir chirurgas Anestezijos ir skausmo gydymo specialistas Sherman ligoninė, Elgin, IL Tel. (708) 837-0005 Skambinti galima 24 val.

Dr. Tumasonio kabineto peramė

T. RAMA, M.D.

Specialybė — Chirurgija 2454 West 71st Street Tel. (1-312) 434-1818; Rez. (708) 652-0889 Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTONAS G. RAZMA

SPECIALYBĖ — PLAUČIŲ LIGOS 2636 W. 71st St., Chicago, Ill. Tel.: (1-312) 436-0100 11800 Southwest Highway Palos Heights, Ill. 60463 (708) 361-0220 (708) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATO CHIRURGIJA 2656 W. 63rd Street Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p. Sešt. pagal susitarimą Kabineto tel. (1-312) 776-2880. Rez. (708) 448-5545

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydytojas Kalbame lietuviškai 6165 S. Archer Ave. (prie Austin) Valandos pagal susitarimą Tel. (1-312) 585-7755

Kab. tel. (1-312) 586-3166; Namų (708) 381-3772

DR. PETRAS ŽLIOBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 6745 West 63rd Street Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6; Seštadieniais pagal susitarimą

REMIA ŠEIMĄ

Rytų Vokietijos perėjimas į Vakarietišką ekonominę sistemą ypač neramina R. Vokietijos moteris, rašė Robert J. McIntyre, Smith kolegijos (Northampton, MA) ekonomikos profesorius. Kodėl? Nes, jis rašo, R. Vokietijos ekonominė-socialinė sistema duoda labai didelę paramą vaikams auginančioms moterims: garantuoja darbo išlaikymą, butais aprūpina, įvairiais būdais įgalina vaikus turinčias moteris ir toliau dirbti. Visa ši parama yra daug silpnesnė, ar kai kurios iš viso nėra Vakarų Vokietijoje, ir bijoma, jog susijungus abiem Vokietijoms, staiga atsirastų didžiulė moterų bedarbė.

Rytų Vokietijoje vaikus turinčios moterys gauna didesnes algas kol vaikai gyvena su tėvais; algos tebekamos, moterims laikinai iš darbo pasitraukus gimdymui, ir tuo laiku joms normaliai keliamos algos bei tebedarbo įmokėjimai pensijos fondui. Joms yra garantuojama teisė grįžti į tą patį ar panašų darbą po gimdymo ir jos yra skatinamos pagilinti savo darbo „kvalifikaciją“, jei dėl ilgesnės pertraukos jas prarado.

McIntyre taip pat nurodo, kad Rytų Vokietija visiems vaikams nemokamai parūpina gerus daržėlius, kaip ir priežiūrą vyresniems vaikams po pamokų mokykloje, kol tėvai darbe.

McIntyre rašo, jog visų šių šeimoms paramos programų populiarumą nurodo ir tai, kad vasario mėnesį, kai naujasis R. Vokietijos švietimo ministeris Wolker Abend pranešė, jog Rytų ir Vakarų Vokietijoms jungiantis, neišvengiamai turės išnykti kai kurios valstybinės pašalpos programos, kaip pavyzdžiui, vaikams mokyklose duodami karštieji pietūs ir jų priežiūra po pamokų, kol tėvai dar darbovietėje. Po to pranešimo, tarp dviejų ir trijų tūkstančių moterų su savo vaikais demonstravo prie Švietimo ministerijos rūmų ir Švietimo ministeris tą dieną įteikė savo atsistatydinimo raštą. Tačiau iš tikrųjų 2-3 tūkst. demonstrantų tokiam krašte nėra daug, ir sunku patikėti, jog Abend vien dėl to atsistatydino. McIntyre savais sumetimais rodo tendencingumą.

Toliau jis nurodo, kad Vakarų Vokietijoje sistema veikia visiškai priešingai. Moterys gauna įvairiausia finansinę paskatą pasitraukti iš darbo vaikų auginimui. Anot R. McIntyre, tai daroma, nes norima jų vietą darbovietėse užleisti vyrams, tuo sumažinant bedarbę, kuri dabar jau siekia 8%. Jau dabar Vakarų Vokietija turi mažiau dirbančių moterų, negu bet kuris pramoningas kraštas ir jų mažėja, skundžiasi McIntyre, bet ar moterų darbas už namų yra savyje vertybė?

Paskui jis paminėjęs nelengvą imigrantų būklę, atvykus iš Rytų Vokietijos. Oficialios statistikos rodo, kad 70% Rytų vokiečių, imigravusių Vak. Vokietijon per paskutiniuosius septynis mėnesius tebėra bedarbiai. Pagaliau ir Vakarų Vokietijos pajėgumas mokėti imigrantams pašalpą artėja prie savo ribų. Nuo praėjusio vasario mėnesio pašalpa imigrantams tebus mokama jau tik po dviejų mėnesių bedarbės, ne tuoj pat, o nuo liepos 1 d. net ir šie sumažinti mokėjimai repatriantams bus nutraukti.

McIntyre tamsiai nudažo Vakarų Vokietijos būklę. Be abejo, jos problemos yra komplikuo- tos, bet McIntyre daromos prielaidos nepadeda jų suprasti.

Pirmučiausia, ar galima vadinti teigiamu reiškinį darbų sistemą, kur mažamečių vaikų motinos yra verčiamos savo vaikus atiduoti svetimų žmonių

priežiūrai arba nustoti pajamų ir buto? McIntyre rašo kaip amerikietis, kuris pats galbūt turi vaikų, bet dirbant ir jam ir jo žmonai, yra sunku ir brangu rasti vaikams gerą globą dienos metu. McIntyre rašo kaip vyras, panašus į daugelį, kuris nori, kad jo žmona galėtų parnešti antrą čekį ir kuris jaučia, kad vaikai tai užmačiai klaido, nes nėra kam juos atiduoti pigiai. Socialistiniame-komunistiniame pasaulyje tai atrodo kaip jo svajonių išsipildymas, kuriuo keliu ir Vakarų Vokietijai pasiekti.

Tačiau Vakarų Vokietijos svarbiausia problema nėra nei kuo didesnis moterų įdarbinimas, nei dirbančiųjų moterų parama, kad jos galėtų uždirbti šeimai algą. Vakarų Vokietijos didžiausias rūpestis yra vokiečių tautinės grupės nykimas — nepakankamas vokiečių vaikų prieauglis. Krašto gyventojų daugumą pradedant sudaryti įvairioms svetimšalių grupėms, ne vokiečiams, Vakarų Vokietijai jau parūpo kaip stiprinti ne savo ekonominį gyvenimą, o kaip stiprinti šeimyninį gyvenimą. Vakarų Vokietija moterims moka „algas“ — pašalpą už buvimą namie ir vaikų gimdymą ir auginimą — ne dėl to, kad jie nevertina moterų teisių, bet dėl to, kad jie vertina moterų svarbą — kad tauta neišnyktų. Todėl jie taip gausiai šelpė ir Rytų Vokietijos atvykstančius vokiečius imigrantus: tai daugina vokiečių skaičių Vokietijoje.

Amerikai gi netenka rūpintis tautos išlikimu dėl kelių priežasčių. Viena — tai kad amerikiečiai savęs nesupranta kaip tautybė — Amerikos piliečiai yra įvairių tautybių žmonės, kurie kelis metus po atvykimo Amerikon pasidaro „amerikiečiai“, tad ir amerikiečių skaičiaus augimas priklauso ne vien nuo gimimų, bet ir nuo imigracijos, kuri kasmet dešimtimis, jei ne šimtais tūkstančių didina gyventojų skaičių.

Antra, šiame krašte gerovė matuojama ekonominiu rodikliu, ne šeimyninio gyvenimo gajumu ar stiprumu. Tad ir krašto problemas suprantamos kitaip. Didžiausiomis problemomis yra laikoma narkotikų vartojimas, kriminalinių nusikaltimų daugėjimas, pornografija ir pan., ir tas problema stengiamasi spręsti tiesiog. O iš tikrųjų jos yra šeimyninio gyvenimo pa- irimo simptomai. Krašte yra daug manančių, kad šeimyninis gyvenimas bus remiamas, kai motinos bus įgalintos dirbti ir gauti gerą vaikų priežiūrą nemokamai arba taip pigiai, kad ir neturtingos išgalėtų apmokėti vaikų priežiūrą.

Šie nesupranta, jog geroje visuomenėje, ekonominė sąranga leidžia šeimai pragyventi iš vienos algos, neverčiant abiejų tėvų dirbti, o vaikus atiduoti svetimiems. Motina ar tėvas galėtų laisvai pasirinkti, kuris pragyvenimą uždirbs, o vaikų priežiūra duodama toms šeimoms, kur nėra dviejų tėvų. Tikrai geroje visuomenėje kiekvienai šeimai yra garantuojamas pragyvenimą uždirbantis darbas, kad šeimos neturėtų išsiskirti ar nesusikurti dėl to, kad nei vyras nei žmona negauna šeimos išlaikymui pakankamo darbo.

Socialistinių kraštų patirtis rodo, kad priverstinis moterų įdarbinimas neišsprendžia didžiųjų socialinių problemų — šeimų pairimo, narkotikų vartojimo, susvetimėjimo, kriminalizmo. Robert McIntyre galėtų pasimokyti iš komunistinio eksperimento ir to nesiūlyti čia.

a.g.

GINČAS ŠEIMOJE

KAZYS BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Ir vėl „Solidarnosce“ organizacijos savitraštis palietė lietuvių-lenkų santykius. Spėju, kad straipsnį „Ginčas šeimoje“ parašė istorikas, nes autorius Jonas Skučinskis tiksliai paliečia abiejų valstybių istorinę raidą, nors kai kuriuos praeities įvykius jis užtempia ant lenkiško korpulio, ypač paliesdamas J. Pilsudskį ir kovą už Vilnių. „Lietuvos-Lenkijos valstybių sąjunga davė Lietuvai politinį bei civilizacinį avansą — sako autorius, tačiau kartu beveik visiškai sulenkinkama Didžiosios Lietuvos kunigaikštystės aukštąji luoma“.

Prieš lietuvių tautą atsistojo realus pavojus prarasti savo tapatybę. Primins Muravjovo laikus, vysk. M. Valančių ir „Aušrą“, autorius sako, kad laikraštis prisidėjo prie lietuvių tautos atgimimo, nagrinėjant jame istorinius ir tikybinis klausimus. Tuomet pasikeitė ir visuomeninė struktūra, nes ji praturtėjo lietuviška inteligentija, išėjusia mokslus rusiškuose universitetuose. Naujas elitas pradėjo tautinį atstatymo darbą. Jaunas lietuviškas nacionalizmas vystėsi kaip ir kiekvienas: atmesdamas viską kas

svetima, taipgi lenkiška įtaka, kuria stipriai buvo atžymėta istorija ir krašto kultūra. Net lenkiška šlėkta buvo raginama sulietuvėti. Šis sąjūdis tikrovėje rėmėsi lenkiška kultūra, ji pritaikant prie naujų reikalavimų. Nebuvo aplenkta A. Mickevičius ir J. Kraševskis.

Lenkai paniekiančiai žiūrėjo į lietuvių tautinį atgimimą, gyvendami unijos laikų nuotais. Prie tokių priklausė lenkiškai kalbantieji gyventojai, neskirdami lietuvių ir lenko sąvokos. Jie negalvojo palikti nei lietuviškos tėviškos ar lenkiškos kultūros, kurioje buvo išauklėti.

Bet nesantaika jau buvo aiškiai pastebima. Autorius cituoja Paryžiaus lenkų „Kultūros“ žurnalo prof. Viktoro Sukienickio straipsnio ištrauką: „Kartu su lietuvių literatūrinės kalbos atgimimu, prasidėjo lenktyvianimas (ryvalizacija) su dominuojančia lenkų kalba, ypačiai išgaudama drastišį pavidalą bažnyčiose. Tuo buvo nepatenkinti lenkiškai kalbantieji lietuviai galvodami, kad tą siundinimą inspiruoja rusiška valdžia. Lenkiškai kalbantieji lietuviai naujo sąjūdžio atstovams davė

„litvomanų“ vardą. Negausius grupių pastangos vėl suvienyti abi tautas nedavė jokių vaisių. Nesimatė jų ir atgimstančiame nepriklausomybės laikotarpyje. Naujo sąjūdžio atstovai aiškiai statė savo reikalavimus: nepriklausoma Lietuva turi apimti visas istorines žemes, taigi ir sostinę Vilnių. Griežtai buvo atmetas federacijos projektas, kurio autoriais buvo nemaža, J. Pilsudskio sutelkta politikų grupė. Lietuviai bijojo didesnio kaimyno hegemonijos. Šį nepasitikėjimą stiprino Tautinė Demokratinė partija (sutrumpintai „endekai“ — K.B.), turėdama Lietuvos okupacijos tikslus.

Nenorint lietuviams pripažinti politinių teisių, tuo pačiu buvo ignoruojama tikrovė, kadangi nesantaika jau lietuvių vieno abi tautas, bet ir dvi valstybes.

Autorius vėl grįžta prie minčių apie federaciją, kadangi ji būtų išrišta Vilniaus klausimas. Lenkas sako, kad mieste ir Vilniaus krašte gyveno lietuviai ir lenkai. Tačiau „lietuviai“ prisipažindavo prie lenkiškumo. Čia norėčiau patikslinti autorių. 1897 m. statistiniai duomenys nurodo, kad, Vilniaus gubernijoje lietuvių buvo 17.59%, lenkų 8.9%, gudų 56.05. Trakų apskr. lietuviai sudarė 58.1%, Vilniaus apskr. 36%, Švenčionių — 33.8%. Dar geresnis vaizdas gaunamas kpt. Antano Korevos

surašyme, pravestame 1861 m. Gen-ralinio štabo kapitonas surado 46% lietuviškai kalbančių gyventojų, lenkų — 12.3% ir 29.4% gudų. (Bronisław Makovskis, „Litwini w Polsce 1920-1939, Warszawa, 1986, pls. 17-18).

Autorius toliau teigia, kad joks lenkas politikas negalėjo atsižadėti tos Žečpospolitos dalies, tvirtai suaugusios su lenkiška kultūra, istorija. Bet ir lietuviai negalėjo atsisakyti Vilniaus, nes tai jų valstybės lopšys, Gedimino, Algirdo, Vytauto miestas. Tad esą, vienintelė išeitis — abiejų valstybių sąjunga.

1919 m. lenkai okupavo Vilnių. Savo atsisaukime J. Pilsudskis buvo Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės sostinės likimą, be jokio spaudimo iš Lenkijos pusės, atidavęs į gyventojų rankas. Tačiau J. Pilsudskis ir toliau planavo Lietuvos-Lenkijos valstybių federaciją. Užklaustas spaudos atstovo, ar tuomet Lenkija Vilnių paliktų Lietuvai — jis trumpai atsakė: „be jokių abejonių“.

Manding, Lietuvos valstybė ir Vilniaus krašto gyventojai nepriėmė federacijos planų. Lietuva kovojo su Lenkija pralaimėjo Vilnių (lenkai pralaimėjo prie Giedraičių — Širvintų! — K.B.) ir turėjo pasitenkinti sostine Kaune. 1922 m. seimas Vilniuje nutarė miestą ir Vilniaus kraštą prijungti prie Lenkijos (seimo rinkimuose 1922 m. sausio mėn. 8 d. dalyvavo tik 52.3% rinkėjų — Bronisław Makovskis, „Litwini w Polsce 1920-1939“, Warszawa 1986, psl. 39 — K.B.).

Straipsnio autorius galvoja, kad federacija nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų gal galėtų pakeisti ir tų valstybių likimą, pasipriešinant vakarinių ir rytinių kaimynų kėslams.

Nepriklausomai Lietuvai Vilniaus netekimas buvo skaudus smūgis. Kaunas nuo Varšuvos atsisakė nenoro siena. Negalėjo išjudinti net ir nuosirdūs Lenkijos mostai, nes ji, būdama laimėtoja, galėjo parodyti didžiavasiškumą.

Autorius, paėmęs 1922 m. balandžio mėn. 22 d. kalbos ištrauką Vilniaus seime (imu tik pabaigą) kurioje sakoma, kad „šiandieną yra lenkiško triumfo diena, kurią čia susirinkę jaučia... nenorėčiau neištiesti rankos per sieną tiems Kaune, kurie šią dieną, mūsų pergalės dieną, laiko gedulo ir pralaimėjimo diena... negaliu neištiesti rankos, kviesdamas juos prie taikos ir meilės,

negaliu jų nelaikyti broliais“...

Autorius tiki J. Pilsudskio žodžiais, kadangi jis buvo žmogus „nuo Nemuno“, suprato tų žemių reikšmę abiem pusėm, apgailestavo kad nesantaika teko spręsti kardu. Jis jautėsi ir lietuvių ir lenkų, gal net turėdamas daugiau sentimentų lietuviams.

Neprotingas, bet kartu ir naturalus konfliktas užgeso 1937 m. jau po J. Pilsudskio mirties. Vėlai. Karas nutraukė normalių kaimyninių santykių atstatymą, atnešdamas Lenkijai ir Lietuvai nepriklausomybės pabaigą — baigia autorius.

Iš savo pusės norėčiau kiek paskirti vietos socialistui ir vėliasniam diktatoriui J. Pilsudskiui. Jis gimė 1867 m. Žulavų dv. Pabradės apskr. (Pabradė — apie 50 km. į šiaurę nuo Vilniaus — K.B.). Mėgdavo lankytis Vilniuje. Apisistodavo jis Napoleono aikštės rūmose (teko matyti vieną kartą). Jo širdis kartu su motina palaidota Vilniaus Rasų kapinėse. Sargyba stovėjo dar 1939 m. rugsėjo 17 d. žygiuojant raudonarmiečiams į Vilnių. Apie Rasų kapines lenkai gimnazistai susišaudė su raudonosios armijos kariais. Kalbama, kad kautuvėse žuvo abu sargybiniai. Ant marmuro matomi aštrūs kirčiai. Kapas yra prižiūrimas Vilniaus lenkų ir gausiai lankomas jų tėvynainių iš Lenkijos. Gautuose laiškuose iš Vilniaus pranešama, kad Žulavų dvaras paverstas sovchozu, stovėjusi J. Pilsudskio giminės koplyčia nugriauta, nepalikant jokio ženklo. „Tamsios rankos“ karstuose įieškojo aukso (seneliai buvo palaidoti koplyčios požemyje) ir brangenybų, išmėtydami mirusiųjų senelių kaulus pievoje. Bulviakasio metu raudonarmiečiai juos surinko, sudėjo į krepšį ir užkasė. Prie pasodinto 1937 m. ažuolo vežamos šiuklės.

GALI ATVYKTI 5,000 ŽYDŲ

Žydai kiek galėdami bėga iš Sovietų Sąjungos. Numatoma, kad net apie 5,000 Sovietų Sąjungos žydų šiemet gali atvykti į Chicago.

CHICAGOS PAŽANGA

Roosevelto universiteto profesorius Pierre de Vice, ištyręs 20-ties miestų gyventojų ir darbų augimą, nustatė, kad Chicago teuzima 16-tą vietą paskutinio dešimtmečio laikotarpy.

Pal. Jurgio Matulaičio Misijos Lemonte atidarymas. Šv. Mišias laiko iš kairės: kun. dr. J. Ša-rauskas, Misijos vadovas kun. L. Zaremba, SJ, ir jėzuitų provincijolas kun. A. Saulaitis, SJ. Nuotr. J. Tamulaičio

ŽALIASIS VELNIAS

JONAS RŪTENIS

Romanas

71

Nudžiugom. Stipriai suspaudę automatus nuslinkom jų pasitikti. Vyrai grįžo išvargę. Mūsų spėjimas, kad būsto priekyje kas nors vyksta buvo patvirtintas.

— Leiskit jiems pailsėti ir užvalgyti — įsakiau.

Po pusvalandžio, nors jau buvo pats vidurnaktis, vyrams atsikvėpus ir užkandus susirinkom centrinio būsto patalpoje.

— Sveiki sugrįžę, tariau.

— Vargais negalais grįžom...

— Tu pradėk — tarė Uosis Klausučiu.

— Mes, vade, išėjė iš būsto į kaimą pasukom pro beržyną. Radę tinkamą vietą, palikom savo automatus ir tik ginkluoti parabeliais ir granatom nutarėm išsiskirti ir sugrįžti už keturių valandų. Beržas norėjo laiką pratęsti iki penkių valandų. Visi sutarėm, kad pakaks keturių. Atsisveikinom ir išėjom. Sugrįžom lygiai po keturių valandų, bet toliau judėti nebegalėjom. Lėliūnuose visas kelias, štabo vietovė, iki pat pamiškės buvo pilna mašinų, tankėčių ir kareivių. Teko laukti. Beržynas retas, praeinant aiškiai permatomas. Teko sustoti ir laukti. Kitos išeities nebuvo. Todėl ir užgaišom. Visą matėm kas dėjos kelyje ir prie griovio. Laikas bėgo, o jie apsupė griovį lakstė ir pagaliau apliejė benzinu padegė. Matyt surado apdegusius lavonus ir viską norėdami nusišlepti ir vėl nutarė padegti. Netrukus ir vėl viskas liepsnojo ir kamuoliais vartėsi ugnies stulpai. Tuo pasinaudojom

ir šliaužte peršliaužėm beržyną. Siekti būsto iš priekio buvo pavojinga. Leidomės į mišką ir apsupe upelį vėl grįžom atgal.

Ką pastebėjom ar sužinojom turime pasakoti atskirai. Pradėk, Beržai!

Beržas, aukštokas vyras, kiek patįsęs, drimbančiais ant kaktos plaukais, tarnavęs Lietuvos kariuomenėje, buvęs šaulys, baigęs Žemės Ūkio mokyklą, gan šviesus berniokas, tarė:

— Nežinau, vade, mano patyrimas gal niekam vertas. Aš nieko nesutikau, nieko nemačiau ir su nieku nekalbėjau. Man atrodo tik mano asmeniškai pastebėjimai gal kiek turi vertės. Kaime aš atsiradau iš šiaurinės pusės. Visur tylu, kaip iššluota. Nei vieno žmogaus. Praeinant po kiemus man atrodė, kad visi iš išslapstė seka mane. Visi bijo, kad aš jų nesutikčiau. Trobų durys visur užrakintos. Klounai uždaryti. Atšlaimuose tik kiauulės kriukši. Žinoma nepastebėjau nieko, kas būtų ne taip, kaip kad paprastai kaime darbymečio metu. Pasukau į laukus. Tuščia... Ir taip išmaišęs visus kiemus nieko įtartinio nepastebėjau, bet toji tuštuma ir tylą mane erzino. Buvau pavargęs ir pasisėmęs vandens iš šulinio atsisėdau Vilūčio sodybos kieme po didžiuoju kaštonu. Nutariau palaukti. Turi kas nors iš kur nors ateiti — pagalvoju. Jie gi mane visi gerai pažįsta, o iš Vilūčio esu gi saviesiems ne kartą puspaltį lašinių parvilkęs... Laukiau. Prisižinsiu man baugu pasidarė. Nebeištverčiau — ir vėl pakilęs moklinau dabar gliaulį į šiaurę. Ir čia nieko. Tada nutariau lįpti į šakotą liepą ir pasižvalgyti. Lipau atsargiai — šaka po šakos, vis pasidairydamas, o kai jau palipau gan aukštokai pastebėjau, kad visi susirinkę prie Tarulio sodybos. Visi neramūs, skeryčioja rankomis, bėgioja ir visų akys nukreiptos į kelią, ateinantį iš miestelio. Man nieko nebeliko kaip tik eiti ten ir sužinoti ko jie čia. Atsargiai pro sodybas, kurios taip pat kaip iššluotos, artėjau prie kelio. Prisiglaudžiau

prie Mauroko pirties ir stebiu, o čia iš nežinios, kažkas plaštaka užėmė man burną. Apstulbau... Žiūriu Klautis. Jis mane pasitempęs į šalį tarė:

— Visas kaimas čia susirinkęs. Jie čia kažko laukia. Būkime čia. Uosis yra minion įsimaišęs. O dabar, vade, Uosis eilė.

Žvilgtelėjau į Uosį ir jis pradėjo:

— Ilgai svarščiau, vade, ar man įsimaišyt minion ar ne, bet nutariau, kad aš ten nebūsiu atpažintas, nes Lėliūnuose mažai esu buvęs, o jei ir buvau tai jau kuris laikas. Dabar barzda apžėlęs, tai kas mane atpažins. Smuktelėjau pro prie kelio augančius krūmus ir aš jau su visais... Paaikšėjo: visi čia atėjo baimės apimti, kai pastebėjo, kad didžiulės liepsnos globia visą pietinį miško pakraštį. Žmonės nežinojo, ką daryti. Visi baiminosi, kad ugnis nepersimestų skersai kelio į jų sodybas. Kalbėjo, kad yra pasiūti žmonės į miestelių pagalbos — tad dabar ir dairosi į kelią jos laukdami. Kiti nebeištverė už atsineštais kumais kaiton kaiton pilti žemes, kad ugnį sulaukyti, nes vietomis jau rūkė žolė. Visi buvo panikoje tol, kol nepasirodė kelyje pirmosios su sunkvežimiais atvežtos kareivių grupės. Jie iš sunkvežimių išsokė tuoj pat nuvyti visus nuo kelio ir apstoje degantį plotą nieko nedarė — leido degti. Laimė ugnis silpo ir nepajėgė persimesti per kelią.

Namas ir visi kiti Tarulio sodybos trobesiai jau buvo sugriuvę. Iš sugriuvusių sienų dar smilko, o tarpais ir ugnis prasiverždavo. Gesinti niekas nei negalvojo. Tam nebuvo priemonių ir arti vandens. Kareiviai šūkalėjo, lakstė, bet nieko nedarė. Jų tikslas čia, matyt, buvo kitas. Jie landžiojo visais pakrūmiais ir dau-bomis ir kažko ieškojo. Atokiau nuo sodybos, iš griovio veržėsi kartūs ir glitūs dūmai. Iš pradžių niekas nesuprato kodėl ir griovys dega. Tik vėliau paaikšėjo. Visi nuo kelio dar toliau buvo pastumti, o buvę arčiau griovio, atėję minion kalbėjo:

(Būs daugiau)

Kardinolas Vincentas Sladkevičius kalba Kaune Vasario 16-tos minėjime.

PADĖKIME LAIKRAŠČIŲ LEIDĖJAMS

Palengvinkime rinkėjų
ir redaktorių darbą

ANTANAS JUODVALKIS

Tobulėja spaudos technika, lengvėja ir greitėja laikraščių ir žurnalų paruošimas. Naujoji spaudos elektroninė technika reikalauja tinkamo supratimo ir prisitaikymo. Kalbama apie kompiuterinę rinkimo ir spaudai paruošimo techniką, kuri paspartina darbą, tik reikia turėti reikiama paruoštą medžiagą.

Rašantieji knygas ar laikraščiams straipsnius turėtų žinoti pagrindinius reikalavimus ir prie jų prisitaikyti. Buvo rašyta ne viena kartą anksčiau, o ir dabar duodama nurodymų, kaip paruošti rašinius, kad redaktoriaus būtų lengviau skaityti bei įnešti pataisas ir rinkėjams netrukdytų rinkti. Pagrindinis pageidavimas būtų: visus raštus rašyti mašinėlėmis su lietuvių kalbos ženklais, dvigubu tarpu tarp eilučių, kad redaktoriaus, reikalui esant, turėtų vietos pataisymams. Rašant mašinėlėmis lietuviškų ženklių, reikia tiksliai ir aiškiai sudėti lietuviškus ženklus. Mašinėlė turi būti gerai prižiūrėta, išvalyta, kad raidės būtų aiškios, išskaitomos.

Dabar dažnai pasitaiko, kad vietoje raidžių „o“, „e“, „s“ ir kitų išmušama tik juoda klėkas, kurį redaktoriaus ir rinkėjas turi iššifruoti. Nedaug tekainuoja mašinėlės išvalymas ir tinkamas jos funkcionavimas, tik reikia nepatingėti ir reikiama vietą pristatyti. Taip pat ir pačiam paprastą valymą nesunku atlikti, išigijus reikiamas priemones. Atrodo smulkmena, bet kasdieną susiduriantys su tokiais raštais labai ir labai apsunkina laikraščio ar žurnalo paruošimą ir atspausdinimą.

Kai kas gali pasakyti — matai ko užsimanė? Tesidžiaugia ir dėkoja už parašymą, o ne reikalauja rašyti mašinėlėmis ir dar su lietuviškais ženklais ir dvigubais praleidimais, eikvojant popierių.

Žinoma, ne kiekvienas turi ir moka naudoti rašomąją mašinėlę, ypač vyresnio amžiaus žmonės, bet galėtų paieškoti sugebančių mašinėlę rašyti ir paprašyti jų talkos. Juk talkos būdu, savanoriškai atliekame bemaž visą organizacinę lietuvišką veiklą. Nedera visą spaudos paruošimo darbą palikti tik redakcijoms, bet ir rašantieji turėtų prisitaikyti prie naujos technikos reikalavimų ir tuo palengvinti redakcijų darbą.

Nesu dirbęs spaustuveje rinkėju ir nežinau visų detalių, kaip vyksta paruošimas laikraščio, žurnalo ar knygos, bet šiais metais teko arčiau susidurti su techniniu vieno žurnalo paruošimu ir pajusti to darbo eigą. Vieni straipsniai parašyti reklamai, mašinėlėmis, gera lietuvių kalba ir redaktoriaus rankos mažai paliesti. Rinkėjas buvo laimingas tokius straipsnius rinkdama ir padarė nuostabiai mažai korektūrinių klaidų. Dalis straipsnių buvo redaktoriaus daugiau taisyti ir ranka rašyti pataisymai rinkėjai buvo sunkiau išskaityti. Čia ir rikto klaidų daugiau pasitaikė. Vienas darbas buvo ranka rašytas, kurį rinkėjas atsisakė rinkti ir teko perrašyti mašinėlėmis.

Paprastai manoma, kad vyresnieji amžiumi, baigę lietuviškas gimnazijas dar Lietuvoje, gerai moka lietuvių kalbą, o jaunesnieji, ypač patys jauniausieji, silpniau lietuviškai kalba, ypač blogai rašo. Dalinai yra tiesa, bet ne visiškai. Blogai lietuvių kalba rašančių yra ir vyresniųjų ir jaunesniųjų tarpe. Priklauso nuo to, kaip dažnai rašo ir ar rašant randa pasitenkinimą ar tik atstumia uždėtą ar pasiimtą pareigą. Aušros ir Varpo gadynės šviesuliai nebuvo baigę net šeštadienių lit. mokyklų ar kokių kursų, nes lietuvių kalba neturėjo vietos mokyklose, o lietuviška spauda

MARIJOS MONTESSORI METODO RENEŠANSAS LIETUVOJE

Atgimstančioje Lietuvoje vis daugiau atsiranda priešmokyklinių įstaigų pedagogų, besidominčių ir norinčių dirbti M. Montessori metodu. Skaitytojai turbūt prisimena, kad pirmieji šio metodo renesanso Lietuvoje iniciatoriai buvo kaudietė gydytoja Ona Keturkienė ir Respublikos pedagoginio muziejaus direktorius J. Bielskis, kuriems nuosirdžiai talkininkavo „Tėviškės“ draugija, jos pirmininkas V. Sakalauskas.

Dar gilesni susidomėjimą sužadino lietuvių montessori-ninkų S. Vaišvilienės, D. Petrutytės, M. Kucinienės viešėjimo metu suteiktos žinios, perskaitytos paskaitos, praveisti seminarai, kursai, pokalbiai.

1989-ųjų metų vasarą, organizuojant seminarą Kaune, reikėjo pasirinkti, kurioje įstaigoje bus geriausia. Daugiausia noro, išradimo parodė „Drobės“ susivienijimo lopšelio-darželio pedagogės ir jų vedėja Dalia Tilindienė. Jos pirmosios Lietuvoje pasirodė dirbti šiuo metodu, ir, padedant generaliniam direktoriui V. Gubavičiui, 1989 metų rugsėjo 1 dieną atidarė bandomąją M. Montessori metodą dirbančią klasę.

Labai apsidžiaugėme, sužinoję, kad Chicago lietuvių M. Montessori draugijos narė Domicelė Petrutytė atvyksta į Lietuvą pusmečiui ir yra pasirašiusi padėti įrengti klases, praveisti kursus. Ji padėjo pilnai įrengti klasę „Drobės“ darželyje, konsultavo ir mokė joje dirbančias auklėtojas V. Čižienę ir V. Šontienę. Domicelė sutikus, ši klasė pavadinta jos vardu.

Lietuvos M. Montessori draugijos kvietimu Domicelė Petrutytė pravedė 3 mėnesių kursų auklėtojų, motinoms ir kitiems žmonėms, besidominčiams šiuo metodu. Šie kursai vyko savaitgaliais, ir juos suvažiavo žmonės iš visos Lietuvos. Kursų metu Domicelė išsamiai supažindino mus su Marijos Montessori gyvenimu ir veikla, giliai išanalizavo jos metodą, pravedė praktinius užsiėmimus. Kursus baigė per 40 klausytojų. Mums paprašius, 1990 metų sausio — varšio mėnesiais „Drobės“ darželyje Respublikos švietimo darbuotojų tobulinimosi institutas surengė trijų savaitių sta-

buvo uždrausta, bet patys mokėsi, rašė ir tobulino rašybą. Ne kiekvienas rašo ar nori rašyti, nors ir moka kalbą. Čia reikia turėti ir tam tikrą gyslelę bei nusiteikimą, nes vien noro nepakanka.

Kompiuterių ir telefaksų technikos laikais tenka visiems pažangėti ir bent pagrindinius dėsnius žinoti ir jais naudotis. Kreipiuosi į lietuviškos spaudos bendradarbius, kurie siunčia žinias iš vietos lietuvių gyvenimo bei veiklos ir į tuos, kurie komentuoja politinius ar kultūrinius įvykius. Reikia įvertinti redaktorių, rinkėjų darbą ir jiems palengvinti bent tinkamai paruoštais straipsniais. Lietuviškai rašančiųjų skaičius nuolat mažėja, o gebančius rašyti apkrauname įvairiais darbais.

Rašome apie įvairius įvykius, koncertus, pokylius, minėjimus, sukaityti, žmones, nekrologus ir t.t. Būtinai tiksliai ir aiškiai rašyti vardus ir pavardes, įvykių datas, rengėjus, vietas, apytikrų dalyvių skaičių (ju nepardedant) ir t.t. Skaitytojas turi susidaryti pilną vaizdą, kas, kaip ir kur aprašomas įvykis buvo ir kaip praėjo. Būkime realūs. Kiekvieną darbą atlikime sąžiningai ir kruopščiai, kad jaustumė pasitenkinimą patys ir palengvintumė kitiems.

cionarius kursus, kuriuos baigė 54 auklėtojos. D. Petrutytė taip kvalifikuotai perteikė M. Montessori metodą, kad pasirašiusių juo dirbti ratas pasidarė dar platesnis. Kaune 1990-ųjų metų kovo 1 dieną atidarytas montessoriškas vaikų darželis „Židinėlis“, vadovaujamas G. Navickienės. Nuo rugsėjo 1-osios bus atidaryta antroji klasė „Drobės“ darželyje ir dar 4 klasės kitose įstaigose. Turime žinių, kad aktyviai šiam darbui ruošiasi Vilniuje, Alytuje, Mariampolėje, Mažeikiuose, Radviliškyje, Šiauliuose ir kitose Lietuvos vietovėse.

Kol kas stokojame mokymo priemonių, kiekviena įstaiga jas gamina atskirai. Ir čia mums padėjo D. Petrutytė — ji konsultavo entuziastus, dirbančius Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjungos įmonėje „Įranga“, o taip pat susivienijime „Minija“, kurie jau pradėjo gaminti šias taip reikalingas priemones serijiniu būdu.

Viešėjimo metu Domicelė Petrutytė nuolat lankėsi Kauno miesto liaudies švietimo valdyboje, kur ji buvo metodinė konsultantė, nuolat bendraujanti su pedagogais, patarintais jiems, pasakojanti apie M. Montessori metodą, mokanti dirbti. Ji keletą kartų susitiko su visų miesto priešmokyklinių įstaigų pedagogėmis, skaitė paskaitas, lankėsi vaikų darželiuose, stebėjo mūsų auklėtojų darbą, teikė jiems metodinę pagalbą.

Su gerbiama viešnia susitiko miesto vidurinių mokyklų direktorių pavaduotojai, pagalbinių ir bendro lavinimo mokyklų pradžinių klasių mokytojai. Jie visi dėmesingai klausėsi D. Petrutytės paskaitų, naudojosi jos atvežta literatūra, kartu svarstė, kaip pritaikyti metodą Lietuvos mokykloje.

Jau vasarą rengto seminaro metu Marijos Montessori metodą labai domėjosi būsimosios auklėtojos — pedagoginių mokyklų moksleivės. Keletas jų lankė kursus, kitos dalyvavo susitikimuose, pokalbiuose. Domicelė skaitė paskaitą Marijampolės pedagoginės mokyklos Kauno filialo moksleivėms, dalyvavo Vilniaus pedagoginės mokyklos surengtoje M. Montessori savaitėje. Šių pedagoginių mokyklų moksleivės paprašė, kad į jų mokymo planus būtų įjungtas paskaitų ciklas apie M. Montessori metodą. Tai, be abejo, bus padaryta, nes dabar

Lietuvoje kuriama tautinė mokykla, tautinis darželis, atsisakoma nepagrįstų reikalavimų, domimasi viso pasaulio pažangių pedagogų mintimis bei metodais.

Todėl nenuostabu, kad, viešėdama Kaune, D. Petrutytė bendravo su visos Lietuvos pedagogais. Beveik kiekvieną dieną ją aplankydavo svečiai iš įvairių miestų, vietovių. Visiems ji surasdavo laiko, visiems noriai aiškino apie savo pamėgtąjį M. Montessori metodą. O kovo 25-ąją dieną Domicelė dalyvavo „Sekmadienio ryto“ televizijos laidoje iš Kauno, kurioje pasveikino Tėvynės žmones Nepriklausomybės atkūrimo proga, atsakė į gausius jų klausimus.

Viešnagės metu D. Petrutytė keletą kartų susitiko su M. Montessori draugijos nariais, pasakojo jiems apie šios draugijos darbą Čikagoje. Jos įtakoje Lietuvos M. Montessori draugija pasipildė naujais nariais, atsirado nauji skyriai, sugalvota ir pradėta daug darbų. Pagrindiniai jų — tai metodo propagavimas, metodinės konsultacijos ir pagalba auklėtojų, dirbančių šiuo metodu, o taip pat literatūros platinimas. Metodinis draugijos valdybos sekretorius su D. Petrutyte pagalba jau paruošė dauginimui konkrečias rekomendacijas pradedančioms dirbti auklėtojomis. Taip pat susitarė pakartotinai atspausdinti Marijos Montessori knygą „Mokslinės pedagogijos metodas, pritaikytas vaikų auklėjimui vaikų namuose“ (išversta Igno Šlapelio, pirmą kartą išspausdinta Lietuvoje 1927 m.). Visas šis darbas dirbamas kartu su Švietimo ministerija, Mokytojų tobulinimosi institutu, Kauno miesto liaudies švietimo valdyba. Mes visi kartu dėkome Chicago lietuvių M. Montessori draugijai už pagalbą šio metodo renesansui Lietuvoje, norime palaikyti pastovius ryšius, kviečiame bendradarbiauti.

Mes dėkingi Domicelė Petrutytei už jos ryžtą ir pasiaukojimą, kantrų ir nuosirdų darbą Lietuvoje, atkuriant ir įtvirtinant M. Montessori metodą. Laukiame atvykstant kitų lietuvių montessorininkių, kurioms jau galėsime parodyti pirmuosius kuklaus mūsų darbo vaisius, pasitarsime dėl tolimesnių planų.

G. Sadauskienė
O. Gasparkienė

MŪSŲ KOLONIJOSE Springfield, IL

KONGRESMANAS SU LIETUVIAIS

Illinois sostinėje, Springfield mieste jau kelerius metus gyvuoja lietuvių klubas, kuriam priklauso 550 narių. Jis apima visus lietuvių kilmės žmones — senuosius, naujuosius ir čia gimusius. Balandžio 1 d. klubas surengė demonstraciją Lietuvos laisvei paremti. Į šią demonstraciją suvažiavo lietuvių iš aplinkinių miestų, net ir iš tolimojo St. Louis, MO. Visi dalyvavo Mišiose Springfieldo katedroje, kur buvo išsakyta intencija Lietuvos laisvei paremti. Po Mišių, katedros mokyklos salėje įvyko susirinkimas, kurį atidarė klubo pirmininkas Ted Mack. Petras Laucius perskaitė Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo aktą, kurį visi dalyviai atsistojo išklausė. Buvo sugiedotas Lietuvos himnas. Viešnia iš Lietuvos Rasa Mackevičienė, šiuo metu gyvenanti Springfielde, pasveikino visus sambūrio vardu.

Susirinkusiems kalbėjo kon-

greso narys Richard Durbin. R. Durbin, kurio motina yra lietuvė, atvykusi į Ameriką būdama trejų metų, papasakojo apie savo gyvenimą lietuviškoje aplinkoje East St. Louis mieste, apie lietuvišką maldaknygę, kurią šeima atsivežė iš Jurbarko, kuri ir dabar yra jo šeimos relikvija, apie kelionės įspūdžius iš Lietuvos, kurią aplankė jau du kartus (prieš vienuolika metų ir dabar — vasario mėnesį). Papasakojo apie Sv. Kazimiero bažnyčios grąžinimą tikintiesiems, kur anksčiau buvo įrengtas ateistinis muziejus. Sambūrio dalyviai šiltai išklausė kongresmano kalbą, daugelis linkėjo jam kandidatuoti prezidento rinkimuose.

Sambūryje dalyvavo JAV laikraščių ir televizijos reporteriai. Jau tą patį sekmadienio vakarą Springfield TV 3 stotis rodė demonstracijos vaizdus.

Jei galėtume parduoti savo patyrimus už tiek, kiek jie mums kainavo, būtume milijonieriai.

Abigail Van Buren

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX
REALTORS

GREIT
PARDUODA

RIMAS L. STANKUS

(312) 586-5959 (708) 425-7161

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamai.

Parduodame greitai
už didesnę kainą!

[kainojimas veltui!]
Perkame ir parduodame visose JAV valstijose.
Išlavinti ir patyrę tarnautojai.
MLS kompiuteris.
Perkame-parduodame ir mažas ir didesnes nuosavybes.
Vietinė įstaiga.

ALEXANDER J. MOCKUS
REALTORS, LTD.
6610 S. Pulaski, Chicago, IL 60629
(312) 767-6655
Lietuviams žinomas ir patikimas vardas.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208½ West 95th Street

Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS

[VEDIMAI — PATAISYMAI]

Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiestyje. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.

312-779-3313

KLAUDIJUS PUMPITIS

RICARDAS MIKUTAVIČIUS

KAD LIETUVA

NEIŠSIVAIKŠČIOTU

Tai poetas kalbėjimas apie Donelaitį, apie jo būrus, apie lietuvių kalbos ir Lietuvos išlikimą, apie sunkias praecies problemas, susiklosčiusias su dabartimi.

Atleisite Literatūros Fondo šią knygą išleista, minint Kristijono Donelaičio 275 metų gimimo sukaktį. Knyga gaunama ir „Drauge“; jos kaina 5 dol., su persiuntimu — 6 dol. 50 centų; Illinois gyventojai prie sumos dar prideda 40 centų mokesčio.

REAL ESTATE

MLS. KOMPIUTERIŲ

pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

MLS.

BALYS BUDRAITIS
Nemokamai įkainuoja
jūsų namus.

Patarnauja nuosavybių pirkimė bei pardavime. Kreiptis tel. (312) 767-0600 arba (312) 778-3971. Adresas 6600 S. Pulaski Rd. One Stop Real Estate

MLS

ŠIMAITIS REALTY

Viktoras Šimaitis, Realtor

Nuosavybių pardavimas, Income Tax.

5953 S. Kedzie Ave.

Tel. 436-7878

No. 623—63 St. & Karlov Ave.
2 butai. Karališkas! Visas mūrinis su 3 mieg. kamb. kiekv. bute. Atremontuota virtuvė ir vonia; 3 kamb. rūsyje išnuomojami; 2 auto. mūrinis garažas. Naujai įvesta elektra ir vandens šildymas; labai švarus.

No. 635 — 71 St. & Pulaski Rd.
3 butai, 3 mieg. 1½ vonios pirmame ir antrame aukšte. Mod. virtuvė su medžio spintelėmis; naujas karšto vandens tankas ir šild. sistema; platus skydas; 4 kamb. rūsyje; 2½ auto. garažas mūrinis. Puikiai prižiūrėtas, geras pirkiny.

AR NORITE PARDUOTI?
Savo namą galite parduoti, tik pasikambinkite telefonu. Mūsų pardavėjai sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Vam įvertinimui skambinkite skubiai — tabar.

O'BRIEN FAMILY REALTY
(312) 434-7100

KMIEČIK REALTORS

7922 S. Pulaski Rd.

4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER

284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

LITHUANIA, THE
EUROPEAN ADAM

Prof. dr. JUOZO ERETO vokiškai parašyta apie Lietuvą, išversta į anglų kalbą dr. Algio Mickūno. Antroji laida 1983 m. Išleido Kęstutis Butkus fondas. Tai labai gera dovana amerikiečiams, o taip pat ir mūsų jaunimui pasiskaityti apie Lietuvos istoriją ir dabartinę būklę komunistinės Rusijos okupacijoje. Kaina su persiuntimu \$4.50. Illinois gyventojai moka \$4.75. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

„Broliai Aliukai“ atvyksta gastrolėms į JAV! Dešinėje — grupės vadovas Evaldas Melnikas. „Aliukai“ koncertuos Philadelphia, New Yorke, St. Petersburg, Worcester, Hartford ir Baltimore.

LIETUVA MŪSŲ ŠIRDYJE

Kas yra Tėvynė, sužinai tik, kai esi toli nuo jos. Gyvenu kartu su tautiečiais jau antra savaitė. Ir jaučiu jų didelį susirūpinimą dėl Lietuvos ateities. Sunku žodžiais perteikti jų nerimą. Visų širdyse šauksmas — padėkit Lietuvai, padėkit tautiečiams. Šauksmas lyg tyruose, bet jos obalsiai susilaukė pasaulio visuomenės dėmesio. Masinės informacijos priemonės — spauda, radijas, televizija — skiria ypatingą dėmesį. Susirūpina ir didžiųjų valstybių vadovai. Masinės demonstracijos jau įvyko Los Angeles ir Washington, Chicagoje ir Sidnėjyje...

Kitas atvirkštinis jutimo polis — Lietuva. Pažiūrėkit per televiziją rodomus informacinius siužetus iš Lietuvos. Vilniaus gatvėmis važiuoja tanketės, marširuoja kareiviai, jėga imami pastatai, puolamos liginės, skraido helikopteriai, o žmonės... valgo ledus, kalbasi, linksmi šypsoi, rodos, kad nėra jokių rūpesčių, jokių problemų. Ir tai, kad „jedinstvinnikai“ organizuoja įvairius mitingus, taip pat jų požiūriu nėra problemos. O gal nėra problemos, kad lietuviams reikės maitinti daugiau kaip milijoną Sovietų kareivių, kurie Lietuvą parduvisiems žmonėms kaip Burokevičiui, Švedui ir kitiems yra tikras užnugaris įvesti komunistinę tvarką.

Kovinėje parengtyje kareiviai demonstruoja savo jėgą. Žodžiu, pasiilgo šventinių demonstracijų, kurių Lietuvoje jau nebėra nuo praėjusio pavasario.

Tikėkit, kad ne visi Lietuvos gyventojai suvokia istorinę kovą

11 dienos reikšmę. Daugelis jų sėdi po šiltu Maskvos sparneliu, gauna geras pensijas. Daug yra ir tokių, kuriems patikdavo nedirbant gauti gerus pinigus. Tokių yra ne vienetai, galbūt net keletas procentų. O kas tie 80 ir daugiau procentų Lietuvos gyventojų, kurie pritarė Lietuvos vyriausybės nutarimams? Žmonės, perėję Sibiro ir Uralo kančias, atsibudę iš ilgo letargo miego, nesulaukę komunistinio rytojaus.

Lietuva nepriklausoma, Lietuva dar ne laisva. Apie žmogų galima spręsti iš darbų. Gorbaciovu tikėjo, meldėsi už jį, linkėjo sveikatos, ilgų metų. Daugelis Lietuvos gyventojų vaikščiojo pasikabinę ant krūtinės ženkluką su Gorbaciovo atvaizdu. Dievinamas ir garbinamas, keliamas į aukštybes: „Štai jis, mūsų gelbėtojas, davė žodžio laisvę“, „Melskite už jį“. Tokia stabmeldystė daug kam patiko. Juo tikėjo. Gražiai buvo sutiktas Lietuvoje: su gėlėmis ir liaupsinimais, bet atėjo tikroji Lietuvos laisvė. Ir kitą ją: Laisvė ir kariuomenė, kariuomenė ir Laisvė.

Dabar galima pasamprotauti, ką gi Bushas su Gorbaciovu kalbėjosi Maltoje. Ar tik ne apie pasidalijimo sferas? Po šio pasitarimo Bushas jėga paaima Panamą, o Gorbaciovas jėga naudoja prieš respublikas, inkorporuotas į Sovietų Sąjungą — Gruziją, Latviją, Estiją, Lietuvą. Palikim samprotavimus istorijai, kuri ne kartą įrodė, kad tokie susitarimai yra nešvarūs.

Išvija pergyvenia sunkias dienas. Juozas Aleksaitis

DAIL. JUOŽA JASIŪNA (1902–1990) PALYDĖJUS Į AMŽINĄ ATILSI

Juozas Jasiūnas buvo tikras tautodailininkas, pasiryžęs tėti sodiečių liaudies kūrybą pritaikant šių laikų žmonių gyvenimo poreikiams. Jasiūnas mokėsi Kauno meno mokykloje, išgijo paišybos mokytojo teises. Dar besimokydamas daile pamogė lietuvių tautodailę, kopijavo sodiečių audinių, juostų ir margučių raštus. Motina išmokė jį austi staklėmis keturnyčiais, rinktiniais ir kaisytiniais audinius bei juostas. Jis ypatingą dėmesį kreipė į tikslų technišką savo audinių ir margučių raštų išpildymą.

Jasiūnas buvo labai darbštus ir per ilgus savo gyvenimo metus sukaupė gausų savo darbų kraitį — raštuotų takelių, kilimėlių, juostų ir margučių. Su savais darbais dalyvaudavo amerikiečių ir lietuvių dailės parodose. Amerikiečių rengiamose Michigan valstijos parodose beveik visada būdavo apdovanojamas „Blue Ribbon“ premijomis arba garbės atžymėjimais. Geriausias savo darbus neparduodavo, o pasilaikydavo savo nuosavybėje.

Dail. Juozas Jasiūnas buvo lietuvių Tautodailės instituto narys ir savo gyvenimo saulėlydyje nutarė savo darbus padovanoti Chicago Lietuvių Tautodailės instituto (CLTI) archyvu. Tuo metu man vadovaujant LTI Chicago skyriui ir talkinant Vidai Rimienai 1987 m., atvykome į Detroitą pas Juozą Jasiūną ir nustebome matydamos tokią gausią jo darbų kolekciją. Kartu su Jasiūnu atrinkome daugiau dviejų šimtų tautodailės darbų, kuriuos Jasiūnas padovanojo LTI-tui ir išsiųžėme į Chicago. LTI-tas išrinko dail. Juozą Jasiūną garbės nariu.

Lietuvių Tautodailės instituto narių dešimtmečio sukaktuvinė dailės paroda buvo rengiama Gananoque, Kanadoje, 1987 m. Joje buvo eksponuoti keliolika Jasiūno austų kilimų. Dail. Antanas Tamošaitis išstis paroda įfilmavo vaizduojant, iskaitant ir Jasiūno audinius. Video juostoje Tamošaitis meniškai įvertino Jasiūno tautodailės kūrybą. „Dail. Juozas Jasiūnas yra prisiėkęs naujosios tautodailės kūrėjas. Jo darbai ištikimi senajam lietuvių liaudies menui — audinių raštų įvairumu ir savita jasiūniška tų raštų kompozicija kilimuose bei takeliuose. Jasiūnas mėgo senajam lietuvių sodiečių menui, suteikti dalinai modernišką — šiolaikinią, monochromišką spalvų derinį. Jo audinių technika ypatingai tiksli“.

J. Jasiūnas dėstė dailės dalykus ir gamtos mokslus Šakių Žiburio gimnazijoje. Karo metu pasitraukė į Vokietiją, gyveno stovykloje. Atvykęs į Ameriką apsigyveno Detroite. Buvo viengungis, itin mėgo auginti gėles ir būdavo patarėjas gėlių auginimo mėgėjams.

Dail. Jasiūno namuose dažnai lankydavosi lietuviai, jis parodydavo savo tautodailę, o ponias apdovanojo savo sode išaugintomis gėlėmis. Kas tik iš lietuvių panorėdavo aplankyti Jasiūną, tai detroitieškė tautodailininkė Gražina Urbonienė palydėdavo į kuklius Jasiūno namus. Prieš keliolika metų ir dail. Anastazija Tamošaitienė su G. Urboniene apsilankė pas Jasiūną. A. Tamošaitienė taip pat atsiliepė apie Jasiūno dailę: „Jasiūno tautodailė nuoširdi, modernizuota lietuvių audinių raštais ir jų kompozicijomis, maloniai estetiniai nuteikia žiūrovą. Jasiūnas atlieka didelį

Vilniaus Pedagoginio institute. Iš kairės: B. Nainys, rektorius Saulius Razma, dr. A. Razma ir profesorius.

SEATTLE SPAUDA APIE LIETUVĄ

Kai kurių vietinių lietuvių darbas pagaliau sulaukė gražių rezultatų. Du pagrindiniai Seattle laikraščiai pradėjo dažniau ir daugiau žinių spausdinti apie Lietuvą. Kovo 10 d. „Seattle Times“ vedamajame redakcija pasisakė, kad „JAV turėtų remti Nepriklausomą Lietuvą“. Toliau vedamajame pareikiama, kad Amerika turėtų pripažinti atkurtą Nepriklausomą Lietuvos valstybę. Vedamasis pasiūkė iš Sovietų reikalavimo, kad Lietuva Sąjungai skolinga bilijonus dolerių. Atvirkščiai Sovietai turi kompensuoti Lietuvai už 50 metų okupaciją, bei už gyventojų ištremimą į Sibirą. Gorbaciovas turėtų priprasti prie to, nes taip pat Latvija ir Estija tuoj pat seks Lietuvą į nepriklausomybę. Narsioji, mažoji Lietuva tik rodo visiems kelią.

Kovo 10 d. „Seattle Post-Intelligencer“ beveik visą puslapi paskyrė „Kongresmano John Miller“ išpučiams apie savo kelionę į Lietuvą. Prie aprašymo pateiktas piešinys, vaizduojantis paminklą Lietuvoje. Paminkle anksčiau buvęs Lenino vardas yra panaikintas, o jo vietoje naujai iškaltas Jeffersono vardas (Jeffersonas yra Amerikos Nepriklausomybės akto autorius). Savo aprašyme, Miller papasakojo apie kongresmanams sudarytas kliūtis vykstant į Lietuvą, apie jų susitikimą su Vytautu Landsbergiu bei kardinolu Sladkevičium ir apie diskusijas liečiant Goodwill Games su LTOK atstovais. Išaiškėjo, kad praeitais metais Maskvoje dingo LTOK laiskai į Seattle Goodwill Games organizacinį komitetą reikalaujant lietuviams sportininkams teisę dalyvauti rungtynėse kaip Lietuvos, o ne Sovietų Sąjungos atstovais. Miller išsamiai papasakojo apie savo kelionę.

Kovo 8 d., Seattle Lietuvių

kultūrinį darbą savąja kūryba lietuvių tautodailės motyvais, dalyvaudamas kitataučių parodose“.

Juozas Jasiūno audiniai buvo rodomi Balzeko lietuvių kultūros muziejaus galerijoje CLTI-to surengtoje parodoje „Lietuviški audiniai laiko tekmeje“ 1987 m. Šią parodą vaizduojant įfilmavo Antanas ir Aldona Raichai.

Dail. Jasiūno margučiai atspausdinti A. Tamošaičio knygoje „Lithuanian Easter Eggs“ 1982 m. o juostos A. ir A. Tamošaičių knygoje „Lithuanian Sashes“ 1988 m.

Dabartinė Chicago Lietuvių Tautodailės instituto pirmininkė Vida Rimienė džiaugiasi, kad turi tokį didelį dail. Juozas Jasiūno tautodailės palikimą. Tie eksponatai praturtina CLTI-to archyvą ir rengiamas parodas.

Aldona Veselkienė

Bendruomenės pirmininkė Ina Bertulytė-Bray davė interviu KPLU Public Radio. Kovo 11 d., kai gavome pirmasias žinias apie Lietuvos valstybės atkūrimą, Bertulytė-Bray vėl davė interviu KIRO News Radio stotčiai.

Kovo 11 d. kongresmano Miller pranešimą apie Lietuvą filmavo keturios vietinės televizijos stotys; taip pat dalyvavo radijo ir laikraščių reporteriai. Tai buvo visų stočių pagrindinės žinios, vakaro žinių laidoje. KIRO-TV stotis sekė Irenos Ble-

kytės šeimą visą dieną, parodė, kaip viena Seattle šeima sutiko Lietuvos valstybės atkūrimo žinias.

Kovo 20 d., KSTW televizijos žinių laidoje buvo apklausiama Aida Liubartaitė ir Arnoldas Bulovas, Kauno Politechnikos instituto studentai apie naujuosius įvykius Lietuvoje. Šie du dalyvauja studentų apsiuokimo programoje su Pacific Lutheran universitetu. Aida pasisakė, kad norėtų padėti Lietuvoje išvystyti laisvos rinkos ekonomiką, Arnoldas priminė, kad prieš 50 metų įvairių kariškų pagrasinimų, rusų kariuomenė okupavo Lietuvą.

A.†A. BALYS PAKŠTAS

Gyveno Čikagoje, Marquette Parke. Mirė 1990 m. balandžio mėn. 10 d., sulaukęs 84 metų amžiaus.

Gimė Krasnojarske, Rusijoje; gyveno Užpaliuose, Šeduvoje ir Vilniuje, o Amerikoje — 41 metus.

Liko nuliūdę žmona Emilija, duktė Emilija su vyru Romu Sakadolskiu, sūnus Balys, duktė Rūta su vyru Kevin Smith ir sūnum Andrius Vytu, a.a. brolio Prano žmona Bronė ir dukterėčia Ilona Dapkienė su šeima. Lietuvoje liko duktė Dalia su vaikais Edita ir Daliumi, a.a. dukters Elmos vaikai Ričardas ir Ilona, proanūkai, brolis ir seserys Vytautas, Elena, Danutė ir Jūratė su šeimomis bei kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Velionis buvo aktyvus estradinės ir liaudies muzikos puoselėtojas Lietuvoje ir išeivijoje. Prsidėjo prie Vilniaus Filharmonijos liaudies ansamblio kūrimo, vienas iš „Lietuvių tautinio ansamblio“ Vokietijoje vadovų, Čikagos Lietuvių moksleivių tautinio ansamblio steigėjas bei įvairių kitų muzikinių vienetų vadovas ar dalyvis. Priklausė Lietuvių muzikų sąjungai, Lietuvių bendruomenei ir Lietuvių fondui.

Kūnas bus pašarvotas penktadienį, balandžio 13 d. nuo 2 iki 9 val. vak. Petkus Marquette koplyčioje, 2533 West 71st Street. Atsisveikinimas — 7 val. vak.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, balandžio 14 d. Iš koplyčios 10:15 val. ryto bus atlydėtas į Švč. M. Marijos Nekalto Prasiėjimo parapijos bažnyčią, Brighton Parke. Po apeigų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šermentyse, atsisveikinime ir laidotuvėse. Vietoje gėlių, prašoma aukoti Žilėvičiaus-Kreivėno muzikologijos archyvu.

Nuliūdusi šeima.

Laidotuvių direktorius: Donald Petkus, tel. (312) 476-2345.

Brangiam

A.†A. BALIUI PAKŠTUI

mirus, mielą žmoną EMULĘ, dukteris EMILIJĄ su vyru ROMU, RŪTĄ su vyru KEVIN, sūnų BALĮ bei visus giminės Amerikoje ir Lietuvoje nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Birutė ir Eleuterijus Žilinskai su šeima

A.†A. ANTANUI MAŽEIKAI

Amžinybėn iškeliavus, broliams VYTAUTUI ir PRANUI bei jų šeimoms reiškiamo gilią užuojautą.

Dalila Mackialienė
Marytė Miklienė

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1990 m. balandžio mėn. 12 d. 5

Malda mus nuneša į pusiau-
kelį prie Dievo, pasninkas —
prie jo rūmų durų, o išmaldos
davimas — atidaro mums tas
durus.

Koranas

Geras liežuvis yra tas, kuris
vietoje susilaiko; gera kalba ta,
kuri rimtai apgalvota. Kai tu
kalbi, tavo žodžiai turi būti
geresni už tylėjimą.

Arabų išmintis

P A D Ė K A A.†A. VLADAS GARBENIS

1990 m. kovo 26 d., sunkios ligos pakirstas, Amžinybėn iškeliavo mūsų mylimas Pusbrolis.

Kovo 29 d. po gedulingų šv. Mišių Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje buvo išlydėtas ir palaidotas šalia savo mylimos šeimos Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Širdingai dėkojame kun. V. Mikolačiui už atnašautas šv. Mišias bažnyčioje, maldas koplyčioje ir palydėjimą į Amžino Poilsio vietą.

Dėkojame sol. J. Vazneliui už giesmės šv. Mišių metu. Dėkojame Ramovėnams už budėjimą prie velionio karsto ir pareikštas užuojautas, atsisveikinimo žodžius.

Dėkojame Marquette Parko Namų savininkų valdybai už pasakytą atsisveikinimo žodį.

Dėkojame karsto nešėjams, taip pat giminėms, draugams, už aukas šv. Mišioms ir lietuviškoms organizacijoms.

Nuoširdus ačiū visiems dalyvavusiems laidotuvėse. Dėkojame laidotuvių direktoriui D. Petkui už rūpestingą patarnavimą.

Amžiną Atilsi suteik Jam, Viešpatie!

Nuliūdę pusseserės su šeimomis ir kiti giminės.

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — (1-312) 523-0440 ir (1-312) 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — (1-312) 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — (1-312) 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas — (1-312) 476-2345

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telefonas (708) 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. (1-312) 737-1213

11028 Southwest Hwy. — Tel. (708) 974-4410

9236 S. Roberts Rd. — Tel. (708) 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — (708) 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

V A N C E

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

DIREKTORIAI

1424 So. 50 Ave., Cicero, Illinois

PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE

Tel. (708) 652-5245

x Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje Prisikėlimo šv. Mišios Marquette Parke bus sekmadienį, balandžio 15 d., 6 val. ryto. Klebonas kun. Jonas Kuzinskas kviečia visus parapičius velykinėse iškilinėse dalyvauti.

x Šeštadienį prieš Velykas „Draugo“ administracija dirba kaip paprastais šeštadieniais — iki 12 val. Redakcija nedirba, bet reikalui esant galima skambinti ir redakcijai.

x Lietuvių Dailės muziejaus atidarymo metu dalyvaus parodoje dailininko Vytauto Igno, Dailės instituto Čiurlionio galerijoje naudota kolekcija ir Tautodailės instituto dailės darbai. Paroda bus Lietuvių centre Lemonte nuo gegužės 5 iki 20 dienos. Atidarymas — gegužės 5 d. 6:30 val. vakaro.

x Nekalto Prasidėjimo parapijos bažnyčioje Brighton Parke Prisikėlimo Mišios bus šeštadienį, balandžio 14 d., 7:30 val. vakaro. Visus parapičius klebonas kun. A. Puchenskis kviečia dalyvauti.

x Jono Adomaičio, Jono sūnaus, gyvenusio 16550 Fulton Terrace, Tinley Park, Ill. 60477, ieško paieškomąjo brolio žmona. Apie jį žinantieji ar jis pats prašomi rašyti: V. Adomaitienė, Pažangos 8, Panevėžys, Lithuania.

x Dr. Petras Žemaitis, Canton, Mich., „Draugo“ garbės prenumeratorių, dosnus jo rėmėjas, su prenumeratos pratęsimu atsiuntė 150 dol. čekį. Nuoširdus ir didelis aciu už paramą savai spaudai.

x Viktoras Sutkus, Bad Kreuznach, West Germany, „Draugo“ garbės prenumeratorių, rėmėjas, pratęsdamas prenumeratą, pridėjo 75 dol. dienraščio palaikymui. Nuoširdus aciu už gražią paramą lietuviškam žodžiui.

x St. Šiliaskas, Lachine, Kanada, mūsų garbės prenumeratorių, rėmėjas, pratęsdamas prenumeratą, pridėjo 40 dol. „Draugui“ ir 10 dol. už kalėdines korteles, kalendorių, su tokiu priedu: „Sunku būtų man, nebejaunam pensininkui susivokti šių dienų painiavos ir apsieiti be „Draugo“, nors ji gaunu nereguliariai, bet man yra aktualu, kas nesensta ir kas mano širdžiai miela ir laukiama. Išgirstu savo pavergtų tautiečių laisvės ir Nepriklausomybės šauksmą ir regiu išeivijos kasdienybę...“ Nuoširdus aciu už mielą auką ir gražų laiškutį.

x Marquette Parko, Chicago, Ill., Lietuvių namų savininkų organizacijos valdyba nuoširdžiai dėkoja už jų veiklos garsinimą „Drauge“ ir ta proga skiria dienraščio paramai, per Antaniną Repšienę, 25 dol. auką. Nuoširdus aciu.

x KASOS Liet. Fed. Kredito Unijos Čikagos skyriai veiks iki 2 v.p.p. Didijai Penktadienį, balandžio 13 d. Hickory Hills skyrius bus uždarytas visą tą dieną. KASA linki visiems linksmų šv. Velykų! (sk)

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimėjimais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Tel. (312) 847-7747. (sk)

x Irena Smieliauskienė jau beveik 30 metų vadovauja „Grandies“ jaunimo tautiniam ansamblui. „Grandies“ tautinis ansamblis šią vasarą planuoja vykti į Lietuvą vykšiančią dainų ir tautinių šokių šventę. Išvykos išlaidoms sumažinti yra rengiamas vakaras šeštadienį, balandžio 21 d., Jaunimo centre. Visi kviečiami ateiti ir pamatyti gražiai šokantį jaunimą.

x Sol. Arnoldas Voketaitis dainuos Lietuvių Operos pastatyme „Meilės eliksyras“ balandžio 28 d. ir gegužės 5 d. (ne tik gegužės 5 d., kaip buvo parašyta po jo nuotrauką). Sol. A. Voketaitis yra profesionalus dainininkas, dainavęs solo įvairiuose amerikiečių pastatymuose.

x Jaunimo velykiniai šokiai Jaunimo centre bus balandžio 15 d. nuo 8 val. iki 1 val. r. Kviečiamas jaunimas nuo 18 metų. Gros „Aido“ orkestras. Šokius rengia Studentai ateitininkai.

x Leonora Jankauskaitė-Kontrimienė ieško žinių apie savo mamos Agotos Simutytės-Jankauskienės brolius ar jų šeimas, kurie atvyko į JAV-bes. Brolis Juozas yra miręs. Brolis Stanislovas turėjo dukrą Stepniją, kuri gyveno New Hampshire. Brolį Petro ir Leono likimas nežinomas. Žinantys prašomi kreiptis: Leonora Jankauskaitė-Kontrimienė, Kurtuvėnų 21, Kursėnai 235420, Lithuania.

x Valentinas Račiūnas, Chicago, Ill., „Draugo“ garbės prenumeratorių, rėmėjas daugelį metų, su prenumeratos pratęsimu mokesčiu vėl parėmė dienraštį 40 dol. auką. Labai dėkojame.

x Amerikos Lietuvių Romos Katalikų moterų sąjungos jubiliejaus rengimo komitetas dėkodamas „Draugui“ už garsinimą jų 75 m. jubiliejaus šventės proga per komiteto išd. Vidų Sakevičiūtę atsiuntė dienraščiai 25 dol. auką. Labai dėkojame.

x LB Worcesterio apylinkės valdyba, Worcester, Mass., žinodami sunkias dienraščio leidimo sąlygas, jo paramai atsiuntė 25 dol. auką. Nuoširdus aciu.

x Chicagos skautai ir skautės, Chicago, Ill., vertindami „Draugo“ dėmesį lietuviškojo jaunimo ir skautiškojo veiklai, per skautininką Ant. Pauzuolį atsiuntė 30 dol. dienraščio stiprinimui. Nuoširdus aciu.

x Romas A. Shatas, Sunny Hills, Fla., pratęsė prenumeratą už dvejus metus, pridėjo 25 dol. dienraščio paramai ir 15 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. R. Shata skelbiame garbės prenumeratorium, o už rėmimą savos spaudos labai dėkojame.

x Dr. B. Ročkus, Oak Park, Ill., Vaclovas Mažeika, Park Ridge, Ill., Danutė Domkus, Los Angeles, Cal., Peter G. Kaufmann, Anandale, Va., A. Vailokaitis, Los Angeles, Cal., V. Paškauskas, Albany, Ga., Alex Juchnevičius, Bonsall, Cal., R. Stočkus, La Canada, Cal., atsiuntė po 20 dol. aukų už kalėdines korteles ir kalendorių. Nuoširdus aciu.

x Garantuotas receptinių ir nereceptinių vaistų persiuntimas į Lietuvą. Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772. (sk)

x SKILANDIS, SPRANDINĖ (palendvica), rūkytos dešros — \$84.00. Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772. (sk)

Lietuvių Katalikų spaudos draugijos pirm. dr. Petras Kisielius kalba po „Draugo“ koncerto, susirinkus svečiams pagerbti solistų.

Nuotr. J. Tamulaičio

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

MŪSŲ ABITURIENTAI

Rasa Putriūtė, Danutės ir Vytauto Putrių duktė. Baigia Maria High School. Honor roll mokinė. National Honor Society narė. Illinois State Scholar. Aprašyta Who's Who Among American High School students. Priklausė vokiečių kalbos klubui. Yra mokyklos laikraščio „Maria Herald“ korespondentė. Rasa su kelių kitų lietuvių pagalba atkūrė Marijos gimnazijoje ilgai veikusi, bet paskutiniu laiku išnykusį „Rūtos“ ratelį ir buvo šio ratelio pirminkė.

x Jaunimo sąjungos Čikagos skyrius per išdininką Vytenį P. Kirvelaitį atsiuntė „Draugui“ 25 dol. auką už demonstraciją pranešimus įdėtus „Drauge“ vasario 16 d. proga. Labai dėkojame.

x Vytautas ir Eugenija Gečai, Sunny Hills, Fla., buvo atvykę į Chicago pas dukrą Laimą ir žentą Andrew Withy dalyvauti anūko Kristupo krikštynose. Ta proga aplankė „Draugą“, išgijo naujausių leidinių ir pratęsė prenumeratą su visa šimtaine. V. ir E. Gečus skelbiame garbės prenumeratoriumais, o už auką labai dėkojame. Gečai daugelį metų gyveno Cicero ir tik praėjusių metų rudenį persikraustė ir apsigyveno Floridoje.

x Antanas Vosylius, Los Angeles, Cal., Juozas Jurkus, Webster, N.Y., kiekvienas atsiuntė po 20 dol. už gerą „Draugo“ informaciją. Labai dėkojame.

x Ona Dambrauskienė iš Chicago, Ill., lankėsi „Drauge“, išgijo naujausių leidinių ir ta proga paaukojo 30 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Labai dėkojame.

x Adelė Vizgirdienė, Aurora, Ill., lankėsi „Drauge“ ir įteikė 20 dol. jo apsigynimo fondui. Malvina Zdanavičius, Chicago, Ill., už kalėdines korteles ir kalendorių paaukojo 20 dol. Stasys Mankus iš Chicago, „Draugo“ paramai paaukojo 15 dol. Visiems aciu.

ninkė. Baigė Kristijono Donelaičio aukštesniąją mokyklą. Lanko Pedagoginį institutą. Vasaros metu ruošiasi lankyti lietuvių kalbos kursų Vilniuje. Yra veikli Kun. A. Lipniūno ateitininkų kuopos narė, kur ji yraėjusi sekretorės, vicepirmininkės ir laikraščio redaktorės pareigas. Taip pat yra gintarė skautė. Yra vadovavusi Rako ir jaunučių ateitininkų stovyklose Dainavoje. Šoka „Grandies“ tautinių šokių grupėje. Rasa mėgsta muziką, teatrą, literatūrą, šokti, skaityti ir bendrauti su lietuvišku jaunimu. Studijoms pasirinko inžineriją University of Illinois, Urbanoje.

Diana Kleinaitytė, Rūtos ir Algio Kleinaičių duktė. Baigia Hinsdale South gimnaziją. Honor roll mokinė. Student Council narė, priklausė „homecoming“ komitetui. Imtynių komandos menedžerė. Šoka „Vyčių“ tautinių šokių grupėje. Yra vyresnė skautė. Priklauso „Tėviškės“ jaunimo grupei. Lankys Du Page kolegiją.

Auksė Kane įteikia gėlių puokštę solistei Sofijai Jonaitytei po „Draugo“ koncerto balandžio 1 d.

Nuotr. J. Tamulaičio

kevičienė, E. Strungienė, Čepulionis, Gražulis ir Adolfas Ramonis. Victor Utara parašė ir perskaitė protokolą. Jis buvo vienbalsiai priimtas. Revizijos komisijai, susidedanti iš Peggy Dovidauskas, Carrie Navardauskas ir Matilda Folius, Peggy Dovidauskas, perskaitė revizijos aktą, kuris buvo priimtas be komentarų. Renginių komisijai, susidedanti iš B. Žemgulis ir Victor Utara, pranešė — kad užsukė salę gegužinei Šaulių namuose ir susitarė su muzikantu K. Ramanausku. Gegužinė įvyks birželio 24 d., sekmadienį, pradžia — 12 val. Visi maloniai kviečiame ruoštis gegužinei, nes šis renginys bus vienintelis šiais metais. Todėl yra svarbu, kad pasisiektų. Iš parengimų vadovo pareigų pasitraukė Helen Vilkelis. Jos vieton buvo išrinkta nauja vadovė Regina Petrauskas; jai padės — Marytė Strungienė ir Carrie Navardauskas. Sekantis susirinkimas įvyks gegužės 25 d. ir bus skirtas Motinos minėjimui. Geroje nuotaikoje praėjęs susirinkimas baigėsi vaisėmis.

IVYKIAI DARIAUS GIRĖNO MOKYKLOJE

Vasario 17 d. mokykla surengė Vasario 16 minėjimą. Mokyklos vedėjas J. Plačas pasakė patriotinę įžanginę kalbą. Paskiau buvo uždegtos trys tautinių spalvų žvakės. Vieną uždegė mokinys, antrą mokytoja, o trečią — tėvų atstovė. Simboliškai tos trys grupės buvo sujungtos į vieną lietuvišką, tautinę šeimą.

Toliau programą pravedė aštuntojo skyriaus mokinė Elytė Žukauskaitė. Programą atliko visų skyrių mokiniai. Buvo skaitomi eilėraščiai, atlikti montažai, rodamos skaidrės. Programą paruošė mokytojai su tėvų talka. Mokiniai pašoko mokytojos N. Pupienės išmokytus tautinius šokius. Muzikos mokytojas Faustas Strolia dirgavo chorui, kuris gražiai ir sutartinai dainavo patriotiškas dainas. Tarpais įsijungdavo ir žiurovai, kurių prisirinko pilna mažoji J.C. salė. Minėjime dalyvavo viešnia iš Lietuvos, žymi kovotoja už Lietuvos laisvę — Nijolė Sadūnaitė. Ji pasakė trumpą kalbą. Pasidžiaugė mokinių gera lietuviška tarsena ir palinkėjo dirbti Lietuvos laisvei. Ji buvo džiaugsmingai sutikta ir gausiais plojimais išlydėta. Minėjimo salė buvo gražiai papuošta įvairiais tautiniais ženklais. Papuošimu rūpinosi tėvų komitetas, kuriam pirmininkauja skautininkas Gintaras Plačas. Minėjimas buvo baigtas tautos himnu. Po minėjimo buvo pasivažiavę tėvų komiteto paruoštu maistu ir pasikalbėta įvairiomis temomis. Minėjime dalyvavo dalis iš Kauno atvykusių estradinių šokių šokėjų.

Visiems buvo staigmena, kai kovo 11 dieną išgirdome linksmą žinią, kad Lietuva pasiskelbė nepriklausoma valstybe. Kadangi buvo sekmadienis, mokykla negalėjo paminėti. Paminėjimą kovo 11 d. surengė visos trys mokyklos, veikiančios Jaunimo centre: Pedagoginis institutas, aukštesnioji mokykla ir Dariaus Girėno. Šis minėjimas buvo aprašytas „Drauge“. Įspūdingas buvo tautinių spalvų balionų paleidimas su pridėtais laiškais nuo paminklo Jaunimo centro sodelyje. Kovo 13 dieną surengė pamaldas už Lietuvą Marquette Parko lietuvių parapijos bažnyčioje. Jose dalyvavo ir mokiniai su savo tėvais.

Dovanai laisvės priešas neduoda: už ją reikia kovoti. Taip atsitiko ir ši kartą. Rusų tankai pasipylė sostinės ir kitų Lietuvos miestų gatvėmis. Ėmė gaudyti Lietuvos jaunuosius, kurie nerorėjo tarnauti prieš kariuomenėje, buvo pralietas kraujas. Pasipylė visų lietuvių

PROTESTAS PRIEŠ GORBAČIOVO PAGERBIMĄ

Brown universitetas Providence, R.I., žada suteikti garbės daktaro laipsnį Sovietų Rusijos prezidentui Michailui Gorbačioviui. Dalia Bobelienė, kuri yra baigusi tą universitetą, parašė protesto laišką universiteto prezidentui Warten Gregorian ir kviečia visus tą universitetą baigusius ar lankiusius rašyti protesto laiškus, kad buvusiam KGB nariui toks laipsnis nebūtų suteiktas. Alumnai daro susirinkimus ir lietuviai turėtų juose dalyvauti, pareikšdami savo protesto nuomonę.

protestai išbudinti užmigusiai Vakarų sąžinei. Neatsilikio ir šios mokyklos mokiniai, mokytojai ir tėvai. Kovo 24 d. buvo rašomi laišukai Amerikos reprezentantams, kad sudraustų rusus nuo saivaliavimo ir pripažintų teisėtai sudarytą Nepriklausomos Lietuvos vyriausybę. Su visų parašais buvo pasiųstas laiškas ir Gorbačioviui.

Mokykla dėkinga Vygantų ir Užgirių šeimoms, už nupirktą kompiuterį. Šio žygio iniciatorius buvo tėvų komiteto pirmininkas G. Plačas. Nebedaug laiko liko iki šių mokslo metų pabaigos programos sudarymui ir vykdymui. Pradžią bus padaryta dabar, toliau bus tęsiama sekančiais mokslo metais. Stengiamasi sumodelinti liutuanistinį švietimą.

Lituanistinis švietimas reikalauja didesnio visuomenės dėmesio bei paramos ir dvasiniai ir medžiaginiai, nes jis atlieka didelį tautinį darbą.

J. Plačas

NAŠLIŲ KLUBAS

Našlių našliukų ir pavienių klubo metinis narių susirinkimas buvo vasario 9 dieną. Prisirinko pilna svetainė. Pirm. Bernice Žemgulis atidarė susirinkimą 1 val. po pietų. Sveikino gausiai susirinkusius ir prašė prie tvarkos. Valdyba buvo visa, išskiriant naują nutarimų rašt. Simą Naujoką.

Pati pirm. Bernice Žemgulis turėjo perskaityti protokolą iš pereinamojo susirinkimo, kuris buvo priimtas su pagyrimu. Buvo pranešta, kad serga 3 nariai — Alice Pauliukas, Antaneta Heyder, Vytautas Abraitis. Visiems buvo pasiūstos kortelės su dovanele ir linkėjimais greitai pasveikti. Taip pat klubas nutarė naujus narius priimti su 5 dol. įstoju, o duoklės 3 dol. metams nuo 1991 metų. Visi sutiko. Pirm. pranešė, kad narė Emily Survall mirė lapkričio 22 d. ir palaidota 25 dieną. Gėlės buvo suteiktos iš klubo. Pirm. prašė visus atsistoti ir vienos minutės tylą pagerbti mirusią narę, o šeimai išreikšti gili užuojautą.

Buvo priimti 6 nauji nariai — Marija Apolis, Marija Sedukis, Elizabeth Shukis, Vacys Rutkauskas, Regina Petrauskas, Jonas Kvietkauskas. Priimti gausių rankų plojimu. Klubas nutarė turėti gegužinę liepos 15 d. taip pat vieną išvyką į Lake Villa.

Knygų patikrinimo komisijos, pranešimą atliko Alfonsas Kizlaitis. Knygos vedamos gerai ir viskas rasta tvarkoje ir dėkojo Bernice Žemgulis už vaišes. Pirm. pranešė, kad klubo sekančiais susirinkimas bus balandžio 20 dieną. Po susirinkimo visi nariai buvo pavaišinti geru maistu. Valdyba linkėjo linksmų šv. Velykų visiems.

Rožė Didžgalvis

Advokatas Jonas Gibaitis

6247 S. Kedzie Avenue

Chicago, IL 60629

Tel. (1-312) 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.

Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.